

Dezvoltarea unei coaliții de ONG-uri preocupate de deschiderea competiției/pieței politice

Raport sondaj de opinie – Impactul propunerilor campaniei *Politică fără Bariere*

Cristi Andrei, Andrei Tiut
iunie 2015

Introducere

Această cercetare s-a derulat în cadrul proiectului „Dezvoltarea unei coaliții de ONG-uri preocupate de deschiderea competiției/pieței politice”ⁱ în scopul de a furniza material pentru studierea impactului *Propunerilor legislative*ⁱⁱ ale Campaniei Politică fără Bariere.ⁱⁱⁱ Alături de o serie de ONG-uri^{iv} care au contribuit în 2013 la propunerile de modificare a Constituției susținute prin proiectul „Societatea civilă – o voce puternică în procesul de modificare a Constituției României”, Asociația Civitas '99 derulează în 2014/2015 proiectul „Dezvoltarea unei coaliții de ONG-uri preocupate de deschiderea competiției/pieței politice”. Prin acest proiect urmărim implicarea societății civile în reformarea sistemului de partide. Implicit, un sistem reformat poate asigura o mai bună participare a cetățenilor și o mai corectă reprezentare a intereselor acestora. În practică, proiectul susține Campania Politică fără Bariere, o coaliție largă de organizații ale societății civile care urmăresc scopuri comune. Contribuția proiectului constă în desfășurarea unor activități de secretariat în beneficiul coaliției PFB, cercetare, consultare și advocacy.

Campania Politică fără Bariere urmărește simplificarea substanțială a cerințelor pentru înființarea partidelor politice și tratament similar pentru partide și candidați independenți.

Proiect finanțat prin granturile SEE 2009-2014, în cadrul Fondului ONG în România.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009-2014. Pentru informații oficiale despre granturile SEE și norvegiene accesați www.eeagrants.org.

Întrebări de cercetare și abordare metodologică

Campania Politică fără Bariere a adus în discuție modificări ale legilor partidelor și campaniilor electorale menite creșterii competiției politice. Simultan cu acțiunea PfB, în contextul politic și electoral din România, partidele și politicienii au abordat aceste subiecte, în diverse forme și cu variate opțiuni, atât în campania pentru alegerile prezidențiale din 2014 cât și ulterior după formarea, în februarie 2015, a unei Comisii parlamentare pentru modificarea legilor electorale.

Dintre toate subiectele abordate de actorii implicați, până la momentul martie 2015, s-au cristalizat câteva teme cu potențial de a fi preluate în legislație și care au fost susținute și de organizațiile implicate în campania Pfb. Prezentul studiu și-a propus să preia aceste teme și subiecte pentru a înțelege care sunt opțiunile oamenilor față de propunerile făcute, care este impactul lor în preajma momentului când vor fi adoptate, cât de cunoscute au ajuns să fie și în ce categorii de public există resurse pentru noi proiecte politice.

Direcțiile de cercetare alese au fost următoarele:

1. Care este așteptarea față de apariția de partide noi corelat cu interesul pentru participarea politică în general.
2. Care sunt temele așteptate de la noi partide.
3. Care este percepția barierelor legislative actuale în calea formării de noi partide și cât de simplu sau complicat este perceput accesul în sistem.
4. Care este gradul de cunoaștere al propunerilor de modificare.
5. Cum este percepută posibilitatea înființării de noi partide și implicării în acestea. Care este publicul interesat.
6. Percepția față de noile restricții propuse: semnături pentru toți candidații, sediile de partide de la primării limitate, cheltuieli de campanie doar de la buget.

Pentru metodologie și raportul grafic, de prezentare a rezultatelor tuturor întrebărilor din sondajul de opinie, consultați anexa. Pe parcursul prezentării de mai jos sunt făcute referire la graficele din anexe.

Proiect finanțat prin granturile SEE 2009-2014, în cadrul Fondului ONG în România.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009-2014. Pentru informații oficiale despre granturile SEE și norvegiene accesați www.eeagrants.org.

Există o „piață” pentru partide politice noi?

Am dorit să aflăm care este nivelul de deschidere față de partide noi în România, ca premisă pentru posibila implicare a cetățenilor în astfel de proiecte și pentru receptarea/respingerea schimbărilor la legea partidelor. La întrebarea generală despre subiectul cercetării: 37,9% dintre respondenți au spus că este nevoie de partide noi, iar 58,8% au respins această idee.

Numărul celor care doresc partide noi este semnificativ mai mare în rândul celor care de regulă nu sunt interesați să participe în alegeri (44,3% dintre cei deloc interesați, 48,9% dintre cei foarte puțin interesați și 45,7% dintre cei puțin interesați), față de cei destul de interesați să participe în alegeri (35% dintre aceștia) sau foarte interesați de a participa în alegeri (34,6% dintre aceștia). Diferența între cele două tipuri de public, indică net o preocupare mai ridicată în rândul celor neinteresați de alegeri pentru o ofertă politică nouă și arată că și lipsa acestia îi determină să nu ia parte la procesul electoral. De asemenea, putem afirma că aici se află o premisă substanțială pentru o creștere a participării prin apariția de partide noi care ar avea ocazia să mobilizeze acest public.

Tabel. De regulă, în ce măsură sunteți interesat să participați la alegeri? vs. Cu care variantă sunteți mai degrabă de acord?

	Deloc	Foarte puțin interesat	Destul de puțin interesat	Destul de interesat	Foarte interesat	Nu știu, nu pot aprecia	Nu răspund
In Romania este nevoie de partide noi	44,3%	48,9%	45,7%	35,0%	34,6%	25,0%	0,0%
In Romania nu este nevoie de alte partide noi	51,9%	43,5%	53,3%	61,0%	62,7%	50,0%	100,0%
Nu stiu, nu pot aprecia	3,8%	7,6%	1,0%	4,0%	2,2%	25,0%	0,0%
Nu stiu, nu pot aprecia	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,5%	0,0%	0,0%

Proiect finanțat prin granturile SEE 2009-2014, în cadrul Fondului ONG în România.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009-2014. Pentru informații oficiale despre granturile SEE și norvegiene accesați www.eeagrants.org.

O concluzie similară se desprinde în cazul celor foarte puțin sau deloc interesați de știrile politice, care își doresc într-o proporție mai mare partide noi. Persoanele care se informează puțin despre politică - despre care putem face ipoteza că sunt mai puțin atrase de viața politică și de partidele actuale - spun într-o proporție mai mare că este nevoie de partide noi. Este de luat în considerare, ca explicație, și opțiunea de tip „protest” în cazul acestor segmente de votanți care stau mai departe de politică, atunci când se gândesc sau se referă la noi partide.

Tabel. În ce măsură vă interesează știrile politice? vs. Cu care variantă sunteți mai degrabă de acord?

	Deloc	Foarte puțin interesat	Destul de puțin interesat	Destul de interesat	Foarte interesat	Nu știu, nu pot aprecia
In Romania este nevoie de partide noi	45,3%	43,3%	32,1%	38,9%	34,3%	0,0%
In Romania nu este nevoie de alte partide noi	49,2%	53,7%	65,5%	56,7%	63,5%	100,0%
Nu stiu, nu pot aprecia	5,5%	3,0%	1,8%	4,2%	2,2%	0,0%
Nu stiu, nu pot aprecia	0,0%	0,0%	0,6%	0,3%	0,0%	0,0%

În ambele cazuri, al dezinteresului pentru alegeri și față de știrile politice, vorbim totodată de persoane în general cu un apetit civic mai redus și care, indiferent de oferta politică, este de așteptat să participe mai puțin la viața politică. Acest fapt este de reținut pentru orice campanie de informare și awareness care ar fi adresată lor, reprezentând o dificultate suplimentară.

Am analizat și dacă există diferențe, cu privire la nevoia de partide noi, între cei care au prestat în ultimul an muncă voluntară, pentru diverse scopuri. Doar în cazul celor care au prestat muncă voluntară pentru organizații neguvernamentale există o asemenea preocupare ușor mai ridicată (42,3% față de 37,5% - cei care nu au prestat). În schimb

pentru cei care au fost implicați în proiecte de voluntariat religioase sau organizate de primărie nu există un procent peste medie care să considere că este nevoie de partide noi. Putem afirma așadar, că în zona cetățenilor implicați în ONGuri există un public mai dornic de apariția unor proiecte politice noi.

Între cei care sunt, cei care au fost și cei care nu au fost niciodată membri ai partidelor politice există diferențe semnificative. Persoanele deja implicate într-un proiect politic consideră într-o măsură mult mai redusă că este nevoie de partide noi, în timp ce cota cea mai ridicată se află între cei care nu au fost membri niciodată. Această observație arată că există un potențial consistent de mobilizare a unor cetățeni din afara politicii actuale pentru a susține noi partide. Totodată, chiar dacă vorbim de un nivel macro, se confirmă atitudinea conservatoare a celor care deja activează în sistemul politic, către a păstra situația politică actuală.

Tabel. Ce situație vi se potrivește? (sunteți – nu sunteți membru) vs. Cu care variantă sunteți mai degrabă de acord?

	Sunteți deja membru într-un partid politic	Ați fost membru într-un partid politic, dar nu mai sunteți	Nu sunteți și nu ați fost membru într-un partid politic	Nu știu, nu pot aprecia
In Romania este nevoie de partide noi	24,2%	37,6%	39,1%	0,0%
In Romania nu este nevoie de alte partide noi	72,7%	59,1%	57,7%	75,0%
Nu stiu, nu pot aprecia	3,0%	3,4%	3,0%	25,0%
Nu stiu, nu pot aprecia	0,0%	0,0%	0,2%	0,0%

Tematica pentru “piața” noilor partide

Am întrebat toți respondenții despre ce teme ar trebui să abordeze un partid nou în România. Preocuparea centrală, dominantă, este una economică, rezumată în două direcții mari: locuri de muncă (26,2%) și bunăstare economică/nivel de trai (20,2%). Există și

Proiect finanțat prin granturile SEE 2009-2014, în cadrul Fondului ONG în România.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009-2014. Pentru informații oficiale despre granturile SEE și norvegiene accesați www.eeagrants.org.

teme minoritare, care alăturate acestora, indică o consistență a preocupărilor de natură economică.

Între cei care spun că este nevoie de partide noi, cele două teme sunt solicitate într-o proporție chiar și mai mare (31%, respectiv 23%); în cazul acestui grup aceste teme sunt majoritare (54% însumate) și la o distanță semnificativă de altele.

Tabel. De ce temă sau subiect ar trebui să se ocupe cu prioritate un partid nou înființat în România? vs. Cu care variantă sunteți mai degrabă de acord?

	In România este nevoie de partide noi	In România nu este nevoie de alte partide noi	Nu știu, nu pot aprecia	Nu știu, nu pot aprecia	Total
Stimularea creării locurilor de muncă	31,0%	22,8%	31,6%	0,0%	26,2%
Creșterea nivelului de trai, întărirea economiei	23,0%	19,2%	5,9%	0,0%	20,2%
Educația	10,8%	10,7%	4,8%	0,0%	10,5%
Sănătate, sistemul sanitar, spitale	8,7%	11,0%	9,2%	55,8%	10,1%
Pensii, alocații, șomaj	8,6%	8,4%	10,7%	0,0%	8,5%
Eradicarea corupției, să nu mai fure	6,5%	5,8%	0,0%	0,0%	5,8%
De oameni, de populație de națiune	5,2%	2,7%	3,7%	0,0%	3,6%
Politici pentru tineret	5,1%	2,4%	7,2%	0,0%	3,5%
Infrastructura, drumurile	4,9%	1,7%	2,1%	0,0%	2,9%
Agricultură, dezvoltare rurală	1,5%	2,3%	3,1%	0,0%	2,0%
Să fie onești, să spună adevărul, de bună credință	0,6%	0,5%	2,7%	0,0%	0,6%

Proiect finanțat prin granturile SEE 2009-2014, în cadrul Fondului ONG în România.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009-2014. Pentru informații oficiale despre granturile SEE și norvegiene accesați www.eeagrants.org.

Problema locuințelor pentru oameni, tineri	0,3%	0,3%	3,6%	0,0%	0,5%
Politici fiscale	0,6%	0,2%	0,0%	0,0%	0,4%
Altele	5,0%	4,0%	5,4%	44,2%	4,5%
Nu știu, nu pot aprecia	16,4%	23,3%	33,8%	0,0%	21,0%
NR	0,7%	7,1%	4,7%	0,0%	4,6%

Percepția barierelor pentru noile partide

Doar 24,4% dintre respondenți spun că percep în legile actuale prevederi pentru a limita înființarea de noi partide, 31,8% nu știu sau nu pot aprecia dacă există astfel de bariere, iar atunci când sunt rugați să indice concret astfel de obstacole 61,3% nu știu sau nu pot aprecia un răspuns.

Doar 4,6% în total pot numi concret o astfel de prevedere concretă care limitează înființarea de partide la întrebarea cu răspuns deschis adresată pe această temă. Dintre ei - 3,2% - adică marea lor parte, se referă la numărul de membri la înființare.

Clivajul dintre cei care doresc și cei care nu doresc partide noi se observă și în acest caz: primii spun că există într-o proporție mult mai mare prevederi pentru a limita înființarea acestor noi partide, în timp ce ultimii cred semnificativ mai mult că aceste prevederi nu există.

Tabel. Credeți că în legile actuale, din România, există sau nu există prevederi pentru a limita înființarea de noi partide? vs. Cu care variantă sunteți mai degrabă de acord?

	In România este nevoie de partide noi	In România nu este nevoie de alte partide noi	Nu știu, nu pot aprecia	Nu știu, nu pot aprecia
Da, există	32,9%	19,1%	21,2%	50,0%
Nu, nu există	37,0%	48,3%	30,3%	50,0%
Nu știu, nu pot aprecia	29,6%	32,3%	48,5%	0,0%
Nu răspund	0,5%	0,3%	0,0%	0,0%

Proiect finanțat prin granturile SEE 2009-2014, în cadrul Fondului ONG în România.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009-2014. Pentru informații oficiale despre granturile SEE și norvegiene accesați www.eeagrants.org.

Necunoașterea barierelor existente se observă și în numărul redus de persoane care pot numi spontan (întrebare deschisă) prevederi din legea partidelor pe care politicienii le-au anunțat în ultimele luni spre a fi modificate: un total de doar 21,3%. Dintre aceștia doar o mică parte au indicat chestiuni care țin în mod relevant de legea partidelor: 4,7% au menționat numărul de membri pentru înființarea partidelor și 2,8% modul de finanțare. Restul au amintit chestiuni legislative fără legătură cu subiectul. Se poate afirma cu certitudine că populația nu este informată, la momentul studiului (martie 2015), despre intențiile politicienilor.

Totodată un număr foarte mare dintre cei chestionați au spus că înființarea unui partid li se pare oarecum complicată (29,3%) sau foarte complicată (38,9%). Deși oamenii nu au o cunoaștere a prevederilor legale, sistemul li se pare inaccesibil, ca percepție generală – construită mai degrabă din modul în care se comportă politicienii și instituțiile la modul general.

De remarcat din nou că cei care consideră că este nevoie de partide noi cred într-o proporție semnificativ mai mare că este complicat să înființeze un partid. În lipsa unor stimuli publici și a unei schimbări de percepție asupra legilor, inițiativa la acest nivel al înființării partidelor va fi inhibată de această percepție negativă, iar atitudinea acestui public va crește în sensul ostilității și dezangajării.

Realizarea unor modificări la lege în favoarea înființării mai facile a partidelor va avea nevoie să fie amplu promovată pentru a schimba percepția de dificultate a intrării în sistem a unor partide noi. A nu se uita totodată că publicul orientat spre noi proiecte politice este, într-o mai mare măsură, distant față de fenomenul politic.

Tabel. Dacă dvs ați dori personal să înființați astăzi un partid nou în România cât de simplu sau complicat vi s-ar părea? vs. Cu care variantă sunteți mai degrabă de acord?

	In România este nevoie de partide noi	In România nu este nevoie de alte partide noi	Nu știu, nu pot aprecia	Nu știu, nu pot aprecia
Foarte simplu	6,8%	13,7%	14,7%	50,0%
Oarecum simplu	9,1%	13,4%	20,6%	0,0%
Oarecum simplu	35,8%	25,7%	17,6%	0,0%
Foarte complicat	41,3%	37,4%	38,2%	50,0%
Nu știu, nu pot aprecia	6,0%	9,0%	8,8%	0,0%
Nu răspund	1,0%	0,8%	0,0%	0,0%

Nici așteptarea față de politicienii aflați în Parlament pentru a determina o simplificare a cadrului legislativ în domeniu nu este una pozitivă: 35,8% dintre respondenți cred că politicienii vor să complice procedurile pentru noile partide, iar 28,7% consideră că nici măcar nu ar avea un interes în privința legii partidelor. Este o percepție care va îngreuna o schimbare de atitudine față de felul în care se poate intra în sistem și în general, față de șansele pe care le are o inițiativă nouă – în ce măsură are rost să participe la înființarea unui partid sau în ce măsură un astfel de partid ar putea concura cu succes.

Percepția despre sistem și despre cei care îl populează aduce provocări și pentru agenda noilor partide și anunță posibilitatea destul de serioasă de a o radicaliza. Atâta vreme cât publicul este ostil actualei clase politice, în general, el va împinge noile proiecte politice către o atitudine ostilă, de negare a modului de funcționare a politicii.

Gradul de cunoaștere al prevederilor privind înființarea partidelor (la nivelul lui martie 2015)

(înainte de modificarea legii)

La momentul realizării studiului, doar 5,5% au indicat corect numărul necesar de membri pentru înființarea unui partid: 25.000. Este de observat că deși modificările la legea partidelor nu erau adoptate încă în Parlament la momentul studiului, 20,1% dintre

Proiect finanțat prin granturile SEE 2009-2014, în cadrul Fondului ONG în România.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009-2014. Pentru informații oficiale despre granturile SEE și norvegiene accesați www.eeagrants.org.

respondenții au indicat cifra de 3 membri pentru înființarea unui partid, cea care avea șanse ridicate să fie prevăzută în lege și despre care se discuta public intens, încă din campania electorală din 2014. Putem concluziona că, deși există o neclaritate și imprecizie asupra subiectului, propunerea de 3 membri a circulat în societate ca atare și că astfel de dezbateri publice pot promova o informație utilă și astfel pot ridica nivelul de cunoaștere al cetățenilor despre zone mai tehnice ale legislației.

Chiar dacă diferențele nu sunt mari, remarcăm totuși că cei care doresc partide noi au indicat într-o proporție ușor mai mare atât varianta la zi din lege, cât și cea care urma să fie supusă votului. Această observație ne arată că acest public este mai atent la dezbaterile ce țin de legea partidelor.

Tabel. Câte membri sunt azi necesari, conform legii, pentru înființarea unui partid politic? vs. Cu care variantă sunteți mai degrabă de acord?

	In România este nevoie de partide noi	In România nu este nevoie de alte partide noi	Nu știu, nu pot aprecia	Nu știu, nu pot aprecia
3	21,6%	18,8%	26,5%	0,0%
500	8,6%	7,2%	5,9%	0,0%
1000	5,6%	5,9%	0,0%	0,0%
10000	5,8%	5,6%	0,0%	0,0%
25000	6,9%	4,9%	0,0%	0,0%
100000	4,3%	6,2%	2,9%	0,0%
Nu există un număr minim	17,0%	16,2%	5,9%	0,0%
Alt răspuns	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%
Altele de ordinul zecilor și sutelor	2,5%	2,6%	11,8%	0,0%
Altele de ordinul sutelor de mii	0,8%	1,5%	0,0%	0,0%
Altele de ordinul miilor	1,3%	0,3%	0,0%	0,0%
Nu știu, nu pot aprecia	25,6%	30,7%	47,1%	100,0%

Pe de altă parte, cei care au interes mai mare pentru a participa la vot, după cum era de

Proiect finanțat prin granturile SEE 2009-2014, în cadrul Fondului ONG în România.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009-2014. Pentru informații oficiale despre granturile SEE și norvegiene accesați www.eegrants.org.

așteptat, sunt net mai corect informați despre numărul de membri necesar la înființare.

Tabel. Câte membri sunt azi necesari, conform legii, pentru înființarea unui partid politic?

vs. De regulă, în ce măsură sunteți interesat să participați la alegeri?

	Deloc	Foarte puțin interesat	Destul de puțin interesat	Destul de interesat	Foarte interesat	Nu știu, nu pot aprecia	Nu răspund
3	21,0%	13,3%	14,3%	17,4%	25,0%	33,3%	0,0%
500	9,9%	8,9%	10,5%	6,6%	7,5%	0,0%	33,3%
1000	8,6%	4,4%	4,8%	5,1%	5,8%	0,0%	0,0%
10000	1,2%	8,9%	6,7%	4,6%	6,1%	0,0%	0,0%
25000	0,0%	2,2%	6,7%	4,9%	7,3%	0,0%	0,0%
100000	7,4%	6,7%	5,7%	5,1%	5,1%	0,0%	0,0%
Nu există un număr minim	17,3%	22,2%	23,8%	18,3%	10,4%	33,3%	0,0%
Alt răspuns	0,0%	0,0%	1,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Altele de ordinul zecilor și sutelor	1,2%	1,1%	1,9%	2,3%	4,4%	0,0%	0,0%
Altele de ordinul sutelor de mii	2,5%	0,0%	1,9%	0,9%	1,2%	0,0%	0,0%
Altele de ordinul miilor	1,2%	0,0%	0,0%	1,4%	0,5%	0,0%	0,0%
Nu știu, nu pot aprecia	29,6%	32,2%	22,9%	33,4%	26,7%	33,3%	66,7%

Nivelul extrem de redus de informație despre cum se înființează partidele este vizibil și în cazul întrebării despre numărul de județe în care este necesar (la momentul studiului) să existe membri pentru a înființa un partid politic. Doar 2,5% au indicat varianta corectă, de 18 județe, aflată în vigoare.

În același timp, dacă am asimila forțat răspunsul “nu există număr minim” (de județe pentru înființare) cu varianta ce a fost adoptată prin modificările la legea electorală – aflată în dezbatere publică și care desființează prevederea despre numărul de județe – atunci am găsi un procent de 14,3% dintre respondenți care au știut răspunsul corect și pe care îi putem considera informați; destul de mic, chiar și așa.

Proiect finanțat prin granturile SEE 2009-2014, în cadrul Fondului ONG în România.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009-2014. Pentru informații oficiale despre granturile SEE și norvegiene accesați www.eegrants.org.

Publicul orientat spre implicare în noi proiecte politice

Am utilizat mai multe întrebări pentru a identifica potențialul de implicare al votanților în proiecte politice noi și în ce fel ar percepe aceștia apariția și activitatea unor partide noi, în diverse situații.

Pentru nici una din chestiunile cercetate nu am găsit o majoritate a alegătorilor ca suport al unei implicări. 20,1% au spus că ar fi interesați personal să participe la înființarea unui partid local (în condițiile de formare cu mai puțini membri) și 19,1% la înființarea unui partid național. De asemenea, doar 1,8% au afirmat că sunt interesați în foarte măsură să facă parte dintr-un partid nou înființat de alții, iar 9,7% că sunt interesați în mare măsură. În același timp, doar 17,8% au declarat că ar ști pe cineva care dorește să înființeze un nou partid.

Dacă raportăm aceste proporții la ceea ce înseamnă formarea unui partid politic – inițiativa și acțiunea câtorva zeci sau sute de persoane – putem concluziona însă că, deși nu există statistic o majoritate (50%+1) pentru temele invocate, deci nu există o stare de entuziasm față de subiect, totuși ne situăm într-o segment promițător de 10-20% din populația cu drept de vot deschisă către o implicare directă (numeric, o putem aproxima la 1.800.000-3.600.000 persoane).

Este la fel de promițător pentru formarea de noi partide că, prin comparație, numărul celor care declară că fac parte deja dintr-un partid astăzi este: de 6,3%, iar al celor care spun că au făcut parte este de 14,1% - un total de 20,3% care au avut o relație directă cu un partid; așadar un segment similar numeric celui care dorește să se implice în proiecte noi.

Dintre cei care spun în mare și foarte mare măsură că ar participa la un partid înființat de alții, marea majoritate este formată din cei care *Nu sunt și nu au mai fost membri* în partide politice. Acest lucru oferă o speranță că noile proiecte politice ar putea mobiliza resurse noi pentru viața politică.

Proiect finanțat prin granturile SEE 2009-2014, în cadrul Fondului ONG în România.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009-2014. Pentru informații oficiale despre granturile SEE și norvegiene accesați www.eeagrants.org.

Tabel. Ce situație vi se potrivește? vs. Dacă s-ar înființa partide cu mai puțini membri, în ce măsură v-ar interesa să vă înscrieți într-un astfel de partid nou înființat de alții?

	Deloc	În foarte mică măsură	În mică măsură	În mare măsură	În foarte mare măsură	Nu știu, nu pot aprecia	NR
Sunteți deja membru într-un partid politic	5,7%	10,1%	5,6%	7,9%	5,6%	3,8%	0,0%
Ați fost membru într-un partid politic, dar nu mai sunteți	13,2%	14,3%	18,8%	12,9%	22,2%	15,4%	0,0%
Nu sunteți și nu ați fost membru într-un partid politic	80,3%	75,6%	75,6%	79,2%	72,2%	76,9%	100,0%
Nu știu, nu pot aprecia	0,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,8%	0,0%
Nu răspund	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Aproape identic, dintre cei sunt interesați să participe personal la înființarea unui nou partid local, 75,5% sunt persoane care nu sunt sau nu au mai fost membri în partide politice. Un procent similar este și pentru cei dornici să se implice personal în formarea de noi partide naționale: 74,4% care n-au fost într-un partid.

Tabel. Ce situație vi se potrivește? vs. Dacă un partid s-ar putea înființa cu puțini membri, v-ar interesa sau nu v-ar interesa să participați personal la înființarea unui partid politic local?

	M-ar interesa	Nu m-ar interesa	Nu știu, nu pot aprecia	Nu răspund
Sunteți deja membru într-un partid politic	9,1%	5,8%	0,0%	0,0%
Ați fost membru într-un partid politic, dar nu mai sunteți	14,9%	14,0%	20,0%	0,0%
Nu sunteți și nu ați fost membru într-un partid politic	75,5%	79,6%	80,0%	100,0%
Nu știu, nu pot aprecia	0,5%	0,4%	0,0%	0,0%
Nu răspund	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%

Proiect finanțat prin granturile SEE 2009-2014, în cadrul Fondului ONG în România.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009-2014. Pentru informații oficiale despre granturile SEE și norvegiene accesați www.eegrants.org.

În privința percepției față de efectele înființării de noi partide, situația este într-un palier cantitativ asemănător: nu avem o majoritate sau un entuziasm față de posibilitatea înființării de noi partide, ci doar un segment solid în jurul unei medii de 20% din populație.

Astfel, - doar 14% văd un avantaj în creșterea numărului de partide pe buletinul de vot; - 4,5% spun că înființarea de partide cu mai puțini membri ar aduce o schimbare în foarte bine a vieții politice și 31,5% în bine (un total pozitiv de 36%); - doar 25,7% sunt de părere că înființarea de partide în plan local ar ajuta rezolvarea problemelor locale; - între 16,4%-17,3%, în funcție de tipul de alegeri, cred că vor crește șansele să meargă la vot ca urmare a apariției de noi partide; - iar între 25%-28%, tot în funcție de tipul de alegeri (cele locale având o cotă mai ridicată), consideră că sunt șanse ca numărul de votanți să crească, tot ca urmare a înființării de noi partide.

În același timp, temerea față de posibilitatea *separatismului* – ca rezultat al unor partide ce funcționează doar local – se regăsește la o majoritate a cetățenilor, 53,4%. Aceasta arată că, în timp ce pentru înființarea de noi partide se găsesc mai greu argumente pentru a obține sprijinul unei majorități, opoziția împotriva simplificării înființării partidelor, bazată pe spaime colective, poate fi construită destul de facil.

Studiul categoriilor socio-demografice ne indică o tendință generală foarte importantă pentru această cercetare: cu cât scade nivelul de educație și cu cât scade vârstă, cu atât crește interesul pentru proiecte politice noi. Dacă judecăm după modul în care iau parte la viața politică aceste două categorii de persoane: tinerii și cei cu un nivel de educație scăzut, putem afirma că interesul pentru proiecte politice noi se manifestă mai degrabă în rândul categoriilor care, de regulă, sunt mai puțin interesate să participe la vot. De asemenea, este vorba de segmente electorale unde au avut succes, în trecut, cu o frecvență mai mare, partide cu platforme populiste sau anti-sistem.

Avem așadar, simultan, o explicație și o indicație despre sensul pe care îl pot lua aceste noi partide politice ce se vor înființa – așa cum am constatat și anterior. Explicația este că acest segment de votanți nu își găsește, într-o măsură mai mare decât altele, o reprezentare sau este nemulțumit de politicile promovate de partidele existente. Indicația este că

spectrul unor viitoare partide noi este deschis inclusiv unor mișcări de protest, anti-sistem, anti-politică sau pur și simplu populiste. Cu alte cuvinte, deschiderea pieței politice lasă loc apariției unei varietăți de mișcări și forțe politice, însă cu un potențial mai ridicat în zona de protest a publicului „marginalizat” de actuala reprezentare politică.

Totuși trebuie diferențiat logic între două categorii de „marginali”. Pe de o parte sunt cei care au fost reprezentați în trecut de partide precum PPDD și în cazul cărora este mai greu să spunem că beneficiază de deschiderea pieței atâta vreme cât nișa lor este destul de mare încât să susțină apariția unui partid; aici efectul schimbărilor ar putea fi mai degrabă de fragmentare și, poate, de excludere din parlament prin neîndeplinirea pragului electoral. Pe de altă parte sunt cei care nu au fost reprezentați deoarece nișa lor este suficient de îngustă; aceștia beneficiază de deschiderea pieței

Totodată, dacă privim invers problema categoriilor socio-demografice, putem afirma că, pe măsură ce crește vârsta și nivelul de educație, crește pesimismul și dezinteresul față de ce ar putea oferi niște partide politice noi și constatăm o preocupare mai mare pentru necomplicarea spectrului de partide (un număr redus/moderat de partide) – probabil o opțiune mai puternică pentru stabilitatea formulelor politice.

Sunt posibile două explicații, concomitent: prima, că aceste segmente de votanți sunt mai angrenate în viața social-politică, mai active politic, și a doua că nivelul de educație ridicat și vârsta îi fac pe cetățeni, după experiențe politice succesive nereușite (alternanță la putere), să nu mai aibă așteptări ridicate față de alte proiecte politice.

Tabel. Dacă un partid s-ar putea înființa cu puțini membri, v-ar interesa sau nu v-ar interesa să participați personal la înființarea unui partid politic local? vs. Nivelul de studii (Cifre aproape identice și pentru înființarea unui partid național)

	sub liceu	liceu	peste liceu	NR
M-ar interesa	33,6%	20,9%	14,8%	11,1%
Nu m-ar interesa	63,9%	74,9%	84,7%	88,9%
Nu știu, nu pot aprecia	2,5%	4,0%	0,3%	0,0%
Nu răspund	0,0%	0,2%	0,3%	0,0%

Tabel. Dacă un partid s-ar putea înființa cu puțini membri, v-ar interesa sau nu v-ar interesa să participați personal la înființarea unui partid politic local? vs. Grupe de vârstă (Cifre aproape identice și pentru înființarea unui partid național)

	18-29 ani	30-44 ani	45-60 ani	peste 60 ani	NR
M-ar interesa	35,0%	22,2%	19,9%	9,9%	9,1%
Nu m-ar interesa	61,0%	74,3%	78,6%	88,2%	81,8%
Nu știu, nu pot aprecia	4,0%	3,4%	1,4%	1,3%	9,1%
Nu răspund	0,0%	0,0%	0,0%	0,6%	0,0%

Tabel. Dacă s-ar înființa partide cu mai puțini membri, în ce măsură v-ar interesa să vă înscrieți într-un astfel de partid nou înființat de alții? vs. Nivelul de studii

	sub liceu	liceu	peste liceu	NR
Deloc	44,3%	56,2%	67,3%	55,6%
În foarte mică măsură	11,5%	12,5%	9,7%	22,2%
În mică măsură	21,3%	15,4%	13,3%	22,2%
În mare măsură	15,6%	9,6%	8,4%	0,0%
În foarte mare măsură	1,6%	2,3%	1,0%	0,0%
Nu știu, nu pot aprecia	5,7%	3,5%	0,3%	0,0%

Tabel. Dacă s-ar înființa partide cu mai puțini membri, în ce măsură v-ar interesa să vă înscrieți într-un astfel de partid nou înființat de alții? vs. Grupe de vârstă

	18-29 ani	30-44 ani	45-60 ani	peste 60 ani	NR
Deloc	34,8%	53,4%	63,8%	72,8%	60,0%
În foarte mică măsură	19,7%	13,0%	8,5%	8,0%	10,0%
În mică măsură	25,8%	17,9%	12,1%	9,9%	30,0%
În mare măsură	16,9%	10,7%	10,3%	4,2%	0,0%
În foarte mare măsură	2,8%	1,5%	1,4%	1,9%	0,0%
Nu știu, nu pot aprecia	0,0%	3,4%	2,8%	3,2%	0,0%
Nu răspund	0,0%	0,0%	1,1%	0,0%	0,0%

Tabel. Creșterea numărului de partide pe buletinul de vot ar fi pentru dvs ca alegător ...? vs.

Proiect finanțat prin granturile SEE 2009-2014, în cadrul Fondului ONG în România.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009-2014. Pentru informații oficiale despre granturile SEE și norvegiene accesați www.eegrants.org.

Nivelul de studii

	sub liceu	liceu	peste liceu	NR
Mai degrabă un avantaj	19,7%	16,1%	9,7%	0,0%
Mai degrabă un dezavantaj	36,1%	42,4%	48,2%	55,6%
Nu mă afectează în nici un fel	41,0%	40,5%	42,1%	44,4%
Nu știu, nu pot aprecia	3,3%	1,0%	0,0%	0,0%

Tabel. Creșterea numărului de partide pe buletinul de vot ar fi pentru dvs ca alegător ...? vs.

Grupe de vârstă

	18-29 ani	30-44 ani	45-60 ani	peste 60 ani	NR
Mai degrabă un avantaj	22,6%	18,3%	12,4%	7,0%	9,1%
Mai degrabă un dezavantaj	31,6%	37,8%	45,7%	54,6%	45,5%
Nu mă afectează în nici un fel	45,8%	42,4%	40,8%	37,7%	36,4%
Nu știu, nu pot aprecia	0,0%	1,5%	1,1%	0,6%	9,1%

În chestiunea impactului asupra problemelor locale, dacă înființarea de partide locale va ajuta sau nu la rezolvarea lor, tendința în zona segmentelor de educație și vârstă se păstrează ca și mai sus - cei mai tineri și cu nivel de educație scăzut cred mai mult că partidele locale pot ajuta -, dar în acest caz se evidențiază o diferențiere mai clară între mediul urban și rural.

Votanții din mediul rural înclină să creadă mai mult că astfel de partide locale ar ajuta, în timp ce votanții din mediul urban cred mai mult că acestea ar încurca. Putem spune că în mediul urban există o înclinație mai mare către partide care să propună platforme generale, cu o acoperire mai largă, ceea ce ar putea sugera o înclinație mai mare către răspunsuri ideologice la problemele socio-politice; în același timp, răspunsul votanților din mediul rural este un semn al pragmatismului care domină în general viața politico-administrativă a micilor comunități.

Proiect finanțat prin granturile SEE 2009-2014, în cadrul Fondului ONG în România.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009-2014. Pentru informații oficiale despre granturile SEE și norvegiene accesați www.eeagrants.org.

Tabel. Azi partidele se pot înființa doar la nivelul întregii țări. Dacă legea va permite și înființarea de partide politice exclusiv în plan local – în comune, orașe, județe, regiuni, credeți că ..? vs. Mediu de rezidență

	Urban	Rural
Mai degrabă va ajuta rezolvarea problemelor locale	23,6%	27,9%
Mai degrabă va încurca rezolvarea problemelor locale	48,7%	40,0%
Nu va avea un impact asupra rezolvării problemelor locale	23,5%	25,3%
Nu știu, nu pot aprecia	4,0%	6,5%
Nu răspund	0,2%	0,4%

În cazul temerii pentru mișcări separatiste, determinate de înființarea de partide locale, ponderea mai mare a celor care o împărtășesc se găsește în mediul urban, pe măsură ce crește educația, dar și la persoanele peste 60 de ani. Prezența acestei teme la cote înalte mai mult în mediul urban și la persoanele educate reflectă o preocupare, în sens socio-psihologic, față de chestiunea identității colective – integritatea teritorială, corpul națiunii. Este o indicație despre nivelul aspirațional al acestor păături sociale (urbane, educate) de la care, altfel, se așteaptă în general, în teorie, să aibă, corelat cu resursele superioare de care dispun, o orientare mai deschisă spre inovare și diversitate.

În același timp, o privire inversă a scalei, ne spune că votanții din mediul rural și cei cu educație mai scăzută sunt mai puțin înclinați către aceste temeri legate de identitate deoarece în zona acestora segmente predomină nevoile de bază, primare, legate de supraviețuire (hrană, securitate).

La persoanele de peste 60 de ani, temerile față de separatism țin probabil mai mult de expunerea la ideologia anilor '70-'90 care a exacerbă chestiunea identității colective în sens național-comunist.

Tabel. Existența unor partide înființate exclusiv local poate crea sau nu poate crea pericolul unor mișcări separatiste pe criterii teritoriale? vs. Mediu de rezidență

	Urban	Rural
Poate crea acest pericol	58,7%	47,7%
Nu poate crea acest pericol	29,5%	37,8%
Nu știu, nu pot aprecia	11,8%	14,3%
Nu răspund	0,0%	0,2%

Tabel. Existența unor partide înființate exclusiv local poate crea sau nu poate crea pericolul unor mișcări separatiste pe criterii teritoriale? vs. Nivelul de studii

	sub liceu	liceu	peste liceu	NR
Poate crea acest pericol	37,7%	50,9%	61,9%	40,0%
Nu poate crea acest pericol	38,5%	35,3%	29,4%	40,0%
Nu știu, nu pot aprecia	23,8%	13,6%	8,7%	20,0%
Nu răspund	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%

Tabel. Existența unor partide înființate exclusiv local poate crea sau nu poate crea pericolul unor mișcări separatiste pe criterii teritoriale? vs. Grupe de vârstă

	18-29 ani	30-44 ani	45-60 ani	peste 60 ani	NR
Poate crea acest pericol	48,6%	54,0%	47,7%	60,9%	50,0%
Nu poate crea acest pericol	39,0%	32,2%	37,5%	27,6%	30,0%
Nu știu, nu pot aprecia	12,4%	13,8%	14,5%	11,5%	20,0%
Nu răspund	0,0%	0,0%	0,4%	0,0%	0,0%

Percepția despre noile restricții pentru partide politice

Dezbaterile despre reforma legilor referitoare la partidele politice au cuprins și introducerea unor limitări noi pentru activitatea partidelor și pentru campaniile electorale, unele din ele ca o contrapondere la relaxarea numărului de membri necesar la înființare. Este vorba de: obligativitatea listei de semnături pentru orice candidaturi, ideea de a nu mai fi acordate sedii de la stat partidelor cu prioritate și finanțarea campaniilor de la

Proiect finanțat prin granturile SEE 2009-2014, în cadrul Fondului ONG în România.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009-2014. Pentru informații oficiale despre granturile SEE și norvegiene accesați www.eegrants.org.

bugetul de stat.

În favoarea obligativității semnăturilor pentru orice candidați există o majoritate solidă, de peste 60%. Această majoritate este constantă în jurul valorii de 60% atunci când întrebăm despre mai multe tipuri de candidați (independenți sau ai partidelor), sau participanți în diverse tipuri de alegeri (locale, parlamentare, prezidențiale, europarlamentare). Doar în cazul candidaților independenți există o ușoară diferență peste medie, la cota de 64,9%, în favoarea necesității semnăturilor.

Aceste valori înalte se păstrează și când vorbim de numărul de candidați pentru care ar trebui să se poată semna ca susținere. O mare majoritate – 62,2% – optează pentru limitarea la un singur candidat, în timp ce 94,5% susțin că oricum niciodată nu au semnat pentru mai mult de un candidat, iar 72,8% ar semna oricum doar pentru un singur candidat chiar dacă ar avea posibilitatea legală să o facă pentru mai mulți. De remarcat că peste jumătate, 51%, spun că nu știu astăzi ce prevede legea în această materie.

Din punct de vedere al segmentelor socio-demografice, cei 42,1% care spun că au semnat cel puțin odată pentru un candidat și pe care îi putem considera mai implicați, la un moment dat, se regăsesc în proporții mai mari între persoanele cu studii înalte (46%), peste 45 și 60 de ani (45-46%), și din mediul urban (44%). Sunt cifre care confirmă concluziile altor studii despre publicul interesat să participe la procesul electoral.

Opțiunea ca partidele să primească sau să nu primească sedii de la primării cu prioritate este una echilibrată 45,5%-49%. Este interesant că între cei care sunt interesați să participe la înființarea unui partid (local sau național) este mai mare proporția celor care spun că partidele ar trebui să primească sedii cu prioritate (54,6%), așa cum este ușor mai ridicată și între cei care spun că este nevoie de partide noi (48,2%). Așadar, interesul pragmatic urmărește opțiunile oamenilor, votanții preocupați de partide noi fiind mai dornici ca aceste partide să poată beneficia de facilitatea sediului prioritar.

De asemenea, proporția celor ce optează pentru sedii prioritare de la primării este mai ridicată între persoanele cu educație sub liceu (62,8% dintre aceștia) și peste 60 de ani

Proiect finanțat prin granturile SEE 2009-2014, în cadrul Fondului ONG în România.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009-2014. Pentru informații oficiale despre granturile SEE și norvegiene accesați www.eeagrants.org.

(51,6%). Persoanele cu educație superioară (55%) și cei din mediul urban (51,5%) consideră în număr mai mare că partidele nu ar trebui să aibă acest privilegiu legal.

Propunerea privind finanțarea partidelor de la bugetul de stat este în minoritate statistică (39,5%) față de cei care optează pentru diverse forme de donații private ca sursă de finanțare (în total 51,4%). Nici ideea că această formă de subvenționare și de eliminare a banilor din surse private ar reduce influența firmelor/oamenilor de afaceri nu are o susținere mult mai mare: 43,8% cred că prevederea va reduce influența, în timp ce un număr aproape egal de 42,6% consideră că influența va rămâne la fel sau va crește.

Propunerea privind finanțarea partidelor de la buget nu este privită semnificativ diferit de cei care sunt interesați sau de cei care nu sunt interesați de partide noi sau de implicarea în acestea. Este o opțiune egală pentru cetățeni, indiferent dacă au sau nu o înclinație către formarea de noi partide.

ⁱ „Dezvoltarea unei coaliții de ONG-uri preocupate de deschiderea competiției/pieței politice”, în *CivitasPolitics.org*, <http://civitaspolitics.org/civitas-99/proiecte-recente/dezvoltarea-unei-coalitii-de-ong-uri-preocupate-de-deschiderea-competitiei-pieteii-politice/>. Toate linkurile din acest document erau funcționale la 15 martie 2014

ⁱⁱ „Propuneri de modificări legislative”, în *Politică fără Bariere*, <https://politicafarabariere.wordpress.com/category/document-tehnic/>

ⁱⁱⁱ <https://politicafarabariere.wordpress.com>, <https://www.facebook.com/PoliticafaraBariere>

^{iv} Asociația Civitas '99, CeRe, Asociația Funky Citizens, ANBCC, Active Watch

Raport grafic: Percepții asupra impactului campaniei *Politică fără Bariere* și al altor modificări ale legilor care privesc activitatea partidelor politice

Sondaj de opinie, România

19-24 martie 2015

Proiect finanțat prin granturile SEE 2009-2014, în cadrul Fondului ONG în România. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009-2014. Pentru informații oficiale despre granturile SEE și norvegiene accesați www.eeagrants.org

INTRODUCERE

Tipul sondajului: sondaj cu interviuri **telefonice, asistate de calculator, 50% telefonie mobilă, 50% telefonie fixă.**

Volumul realizat al eșantionului: **1043 interviuri la nivelul populației adulte a României.**

Tipul eșantionului: **stratificat, cu selecție aleatorie** a gospodăriilor și selecție aleatorie a persoanelor - metoda "cea mai apropiată aniversare".

Ponderi: au fost efectuate ponderări ale eșantionului la valorile cunoscute/reale din populație pentru variabilele **sex, vârstă, regiuni și mărime localitate.**

Eroare statistică standard: **3%**, la un nivel de încredere de **95%**.

Perioada în care a fost realizat sondajul: **19 – 24 martie 2015.**

Realizarea sondajului

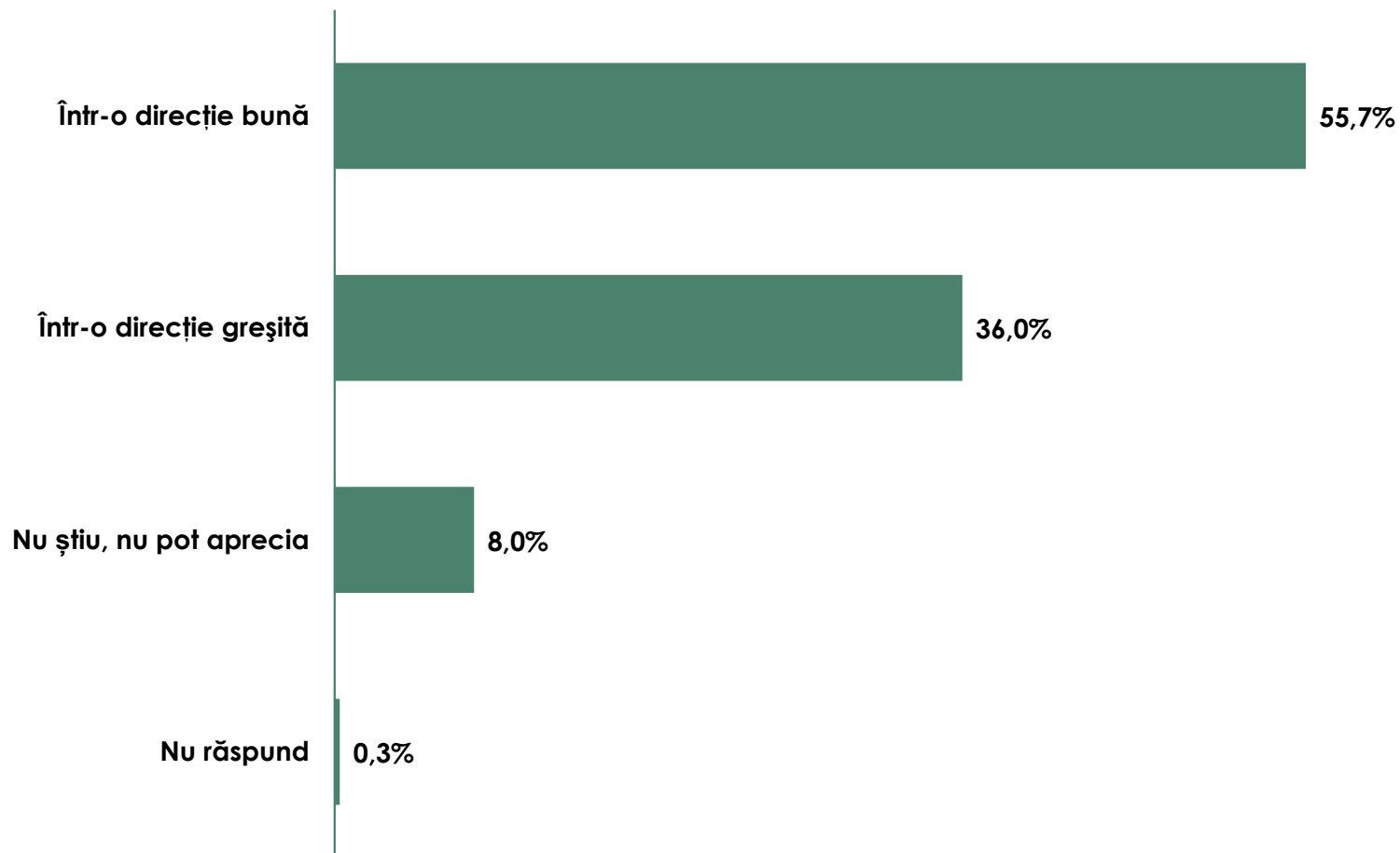
Coordonatorul cercetării: Cristian Andrei, sociolog.

Proiectarea, concepția cercetării și analiza rezultatelor au fost realizate integral sub coordonarea Civitas '99. Culegerea datelor a fost realizată de operatori independenți după o metodologie furnizată de Civitas '99.

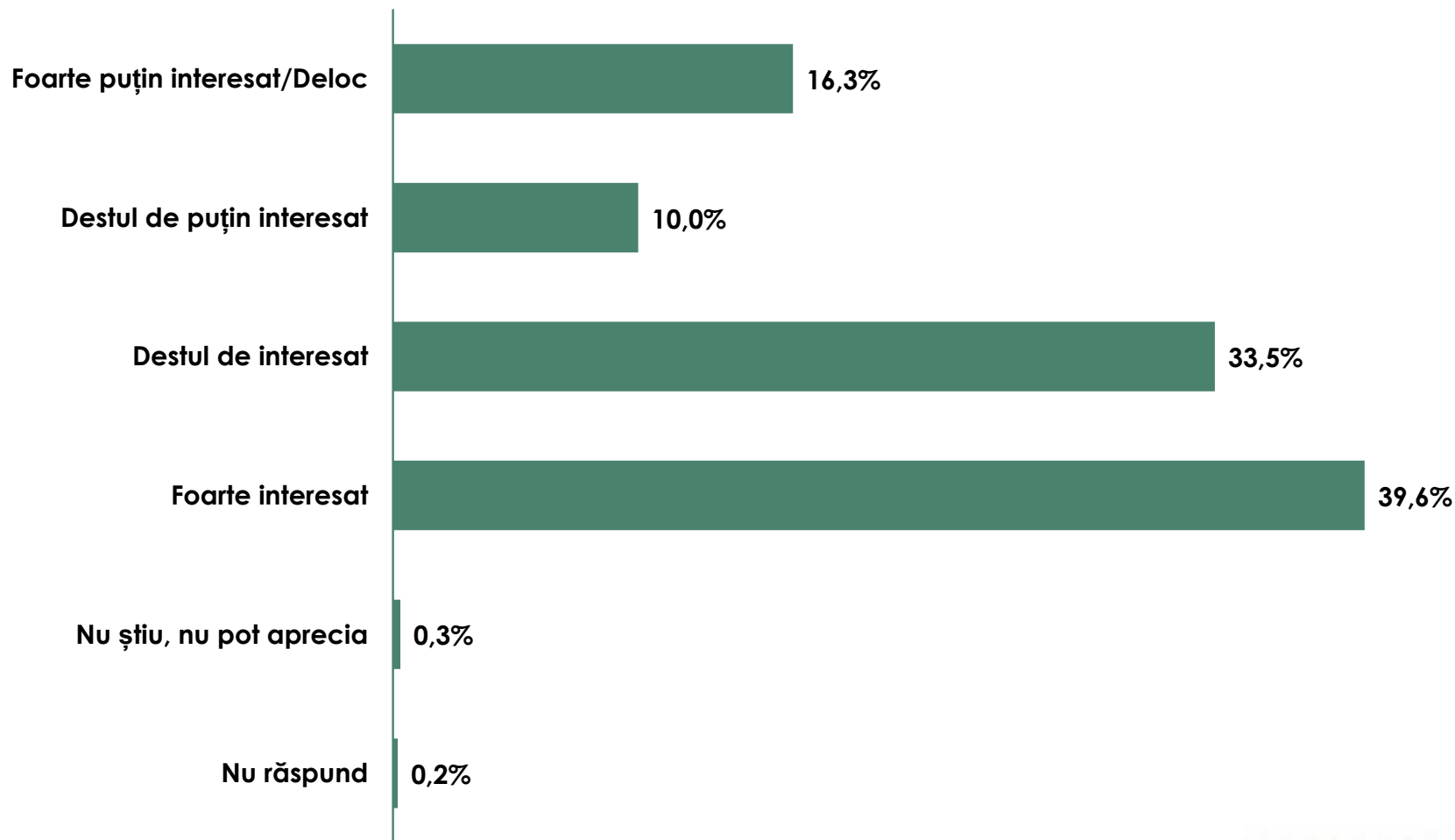
Sondajul a fost realizat **în cadrul proiectului [Dezvoltarea unei coaliții de ONG-uri preocupate de deschiderea competiției/pieței politice.](#)**

Contact: office@civitas99.ro; editori@civitaspolitics.org

În general, considerați că România în momentul de față se îndreaptă într-o direcție bună sau într-o direcție greșită?

De regulă, în ce măsură sunteți interesat să participați la alegeri?

În ce măsură vă interesează știrile politice?

Foarte puțin interesat/Deloc

25,1%

Destul de puțin interesat

16,1%

Destul de interesat

32,3%

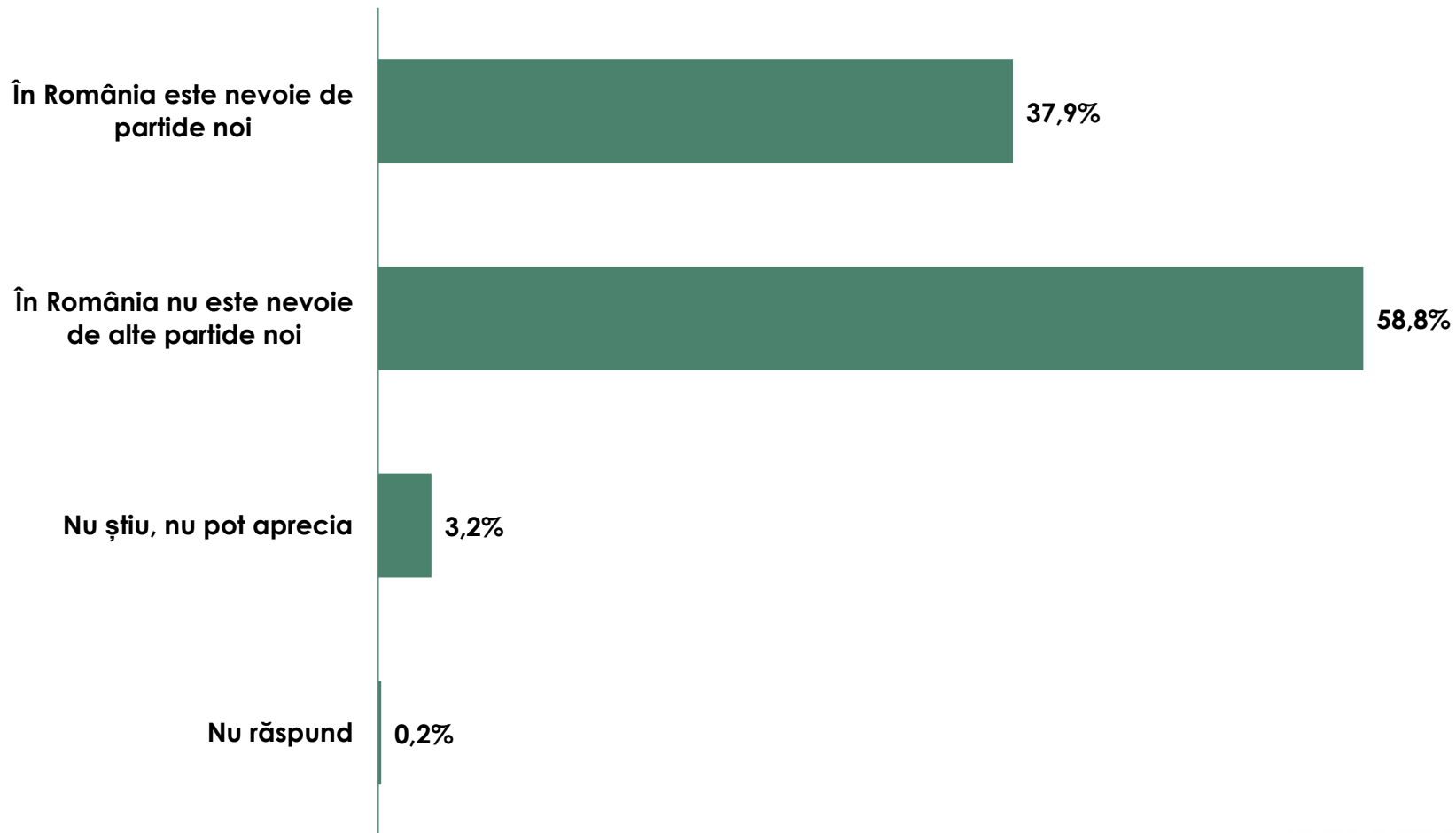
Foarte interesat

26,2%

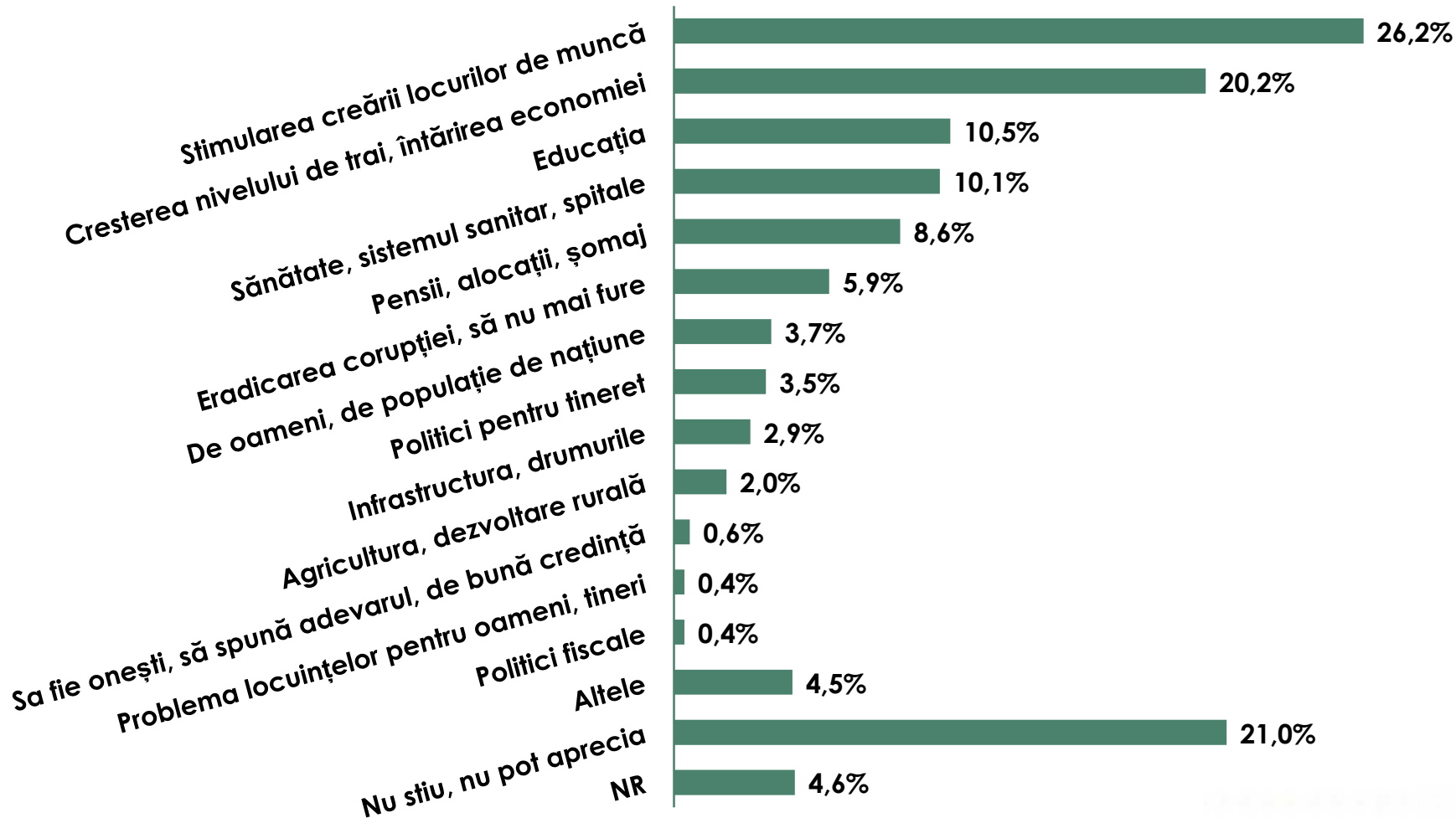
Nu știu, nu pot aprecia

0,2%

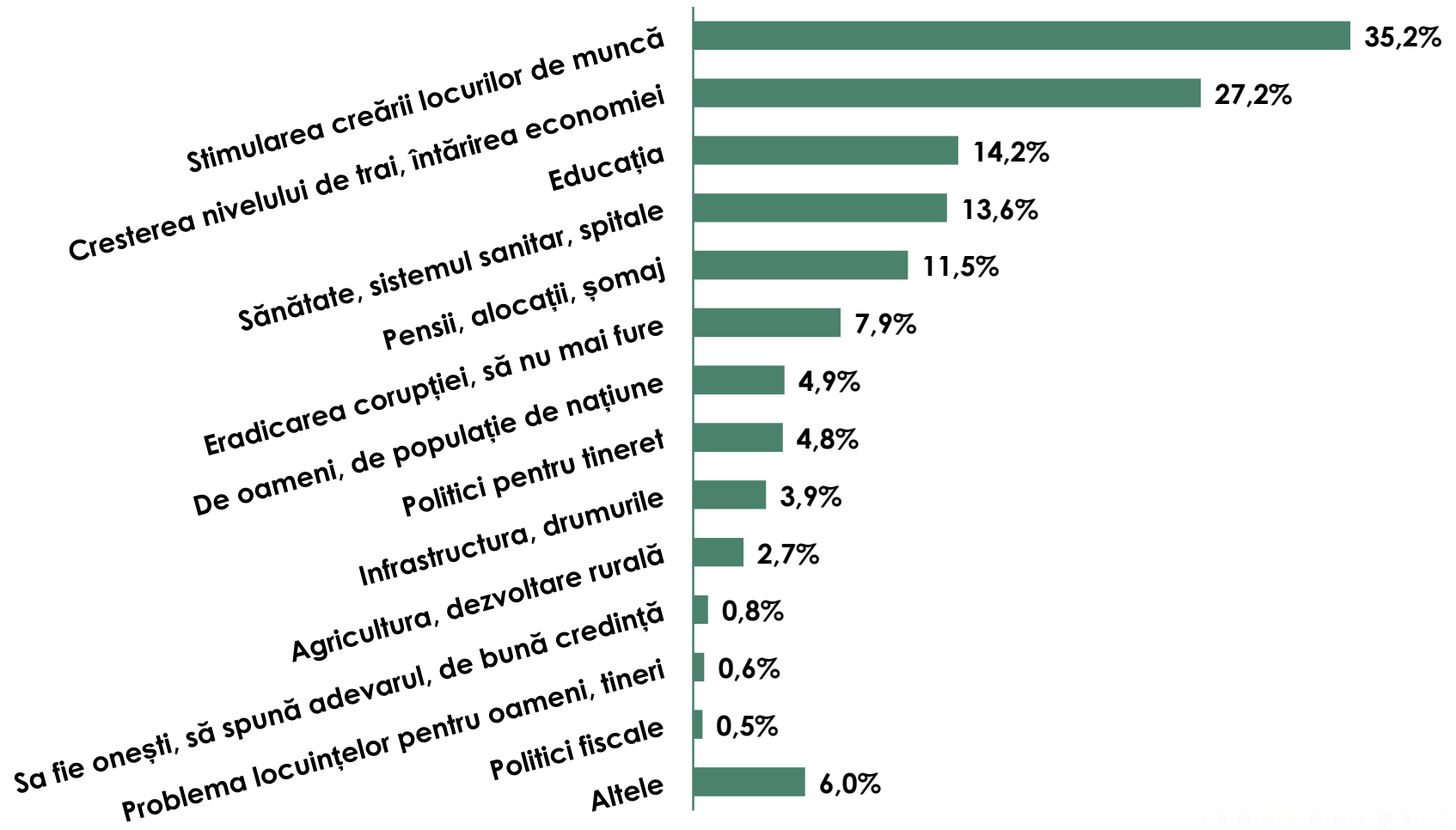
Cu care variantă sunteți mai degrabă de acord?

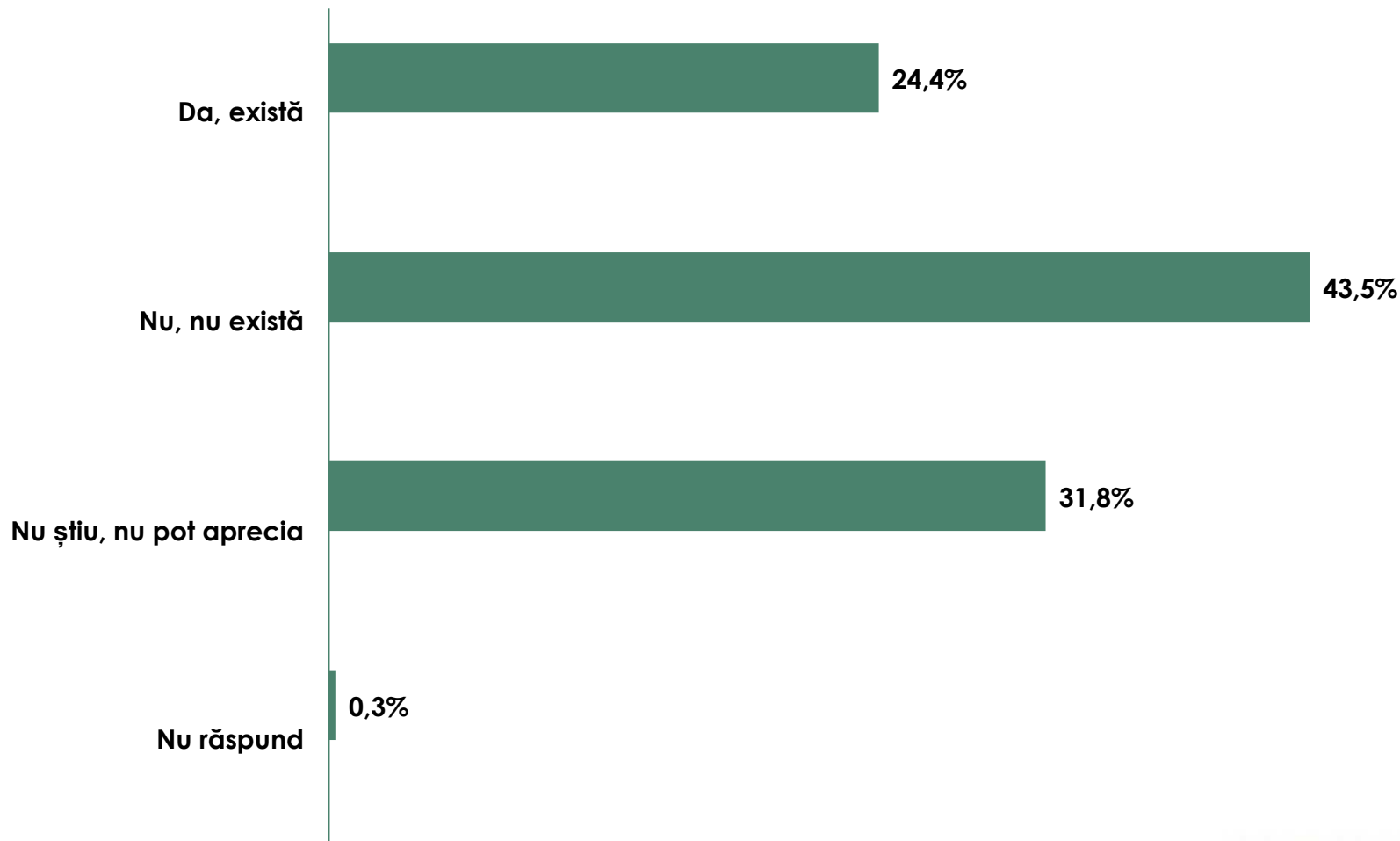
De ce temă sau subiect ar trebui să se ocupe cu prioritate un partid nou înființat în România? (răspuns liber, multiplu, recodificat) – inclusiv Nu știu - NR

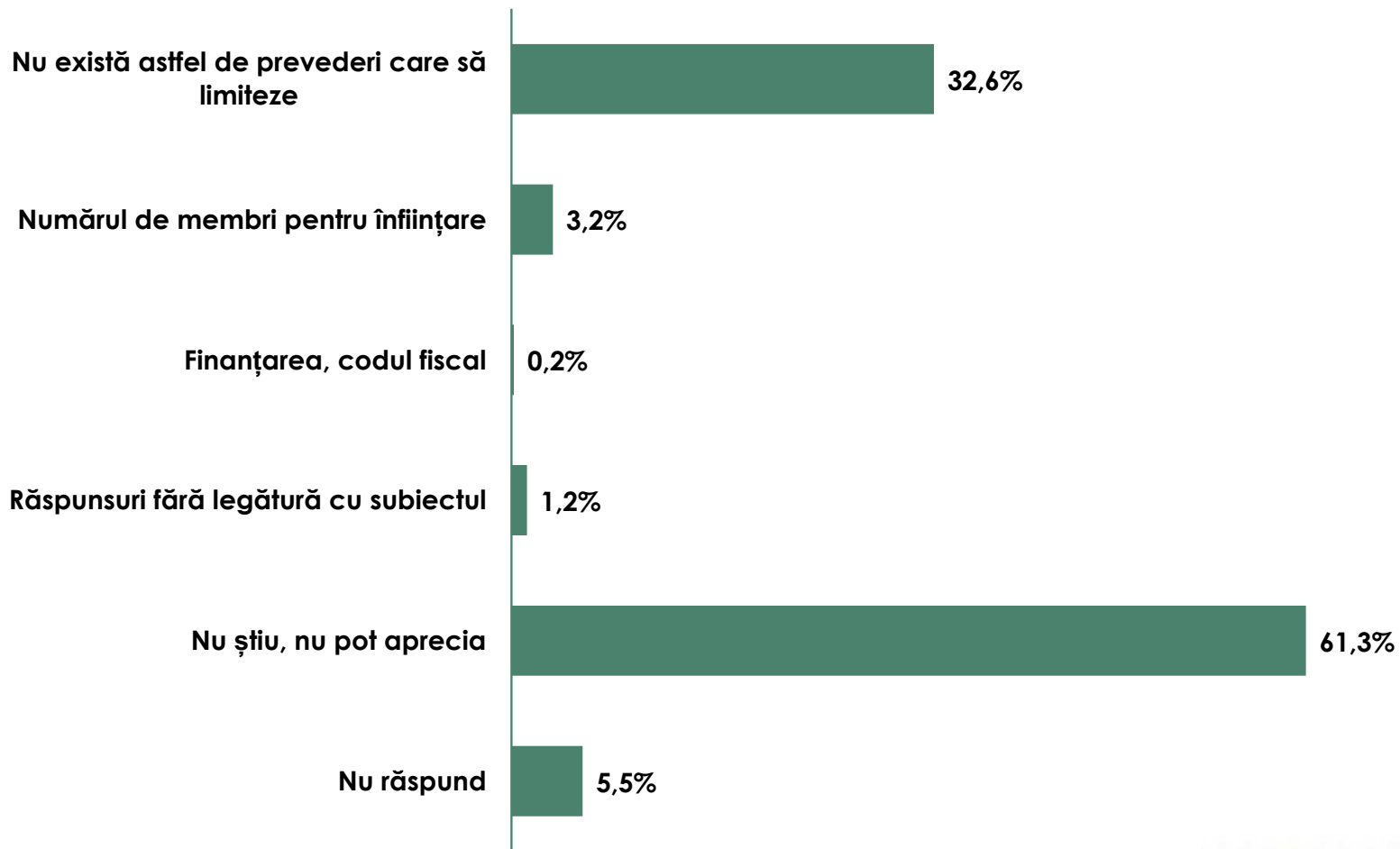
De ce temă sau subiect ar trebui să se ocupe cu prioritate un partid nou înființat în România? (răspuns liber, multiplu, recodificat) – fără Nu știu - NR

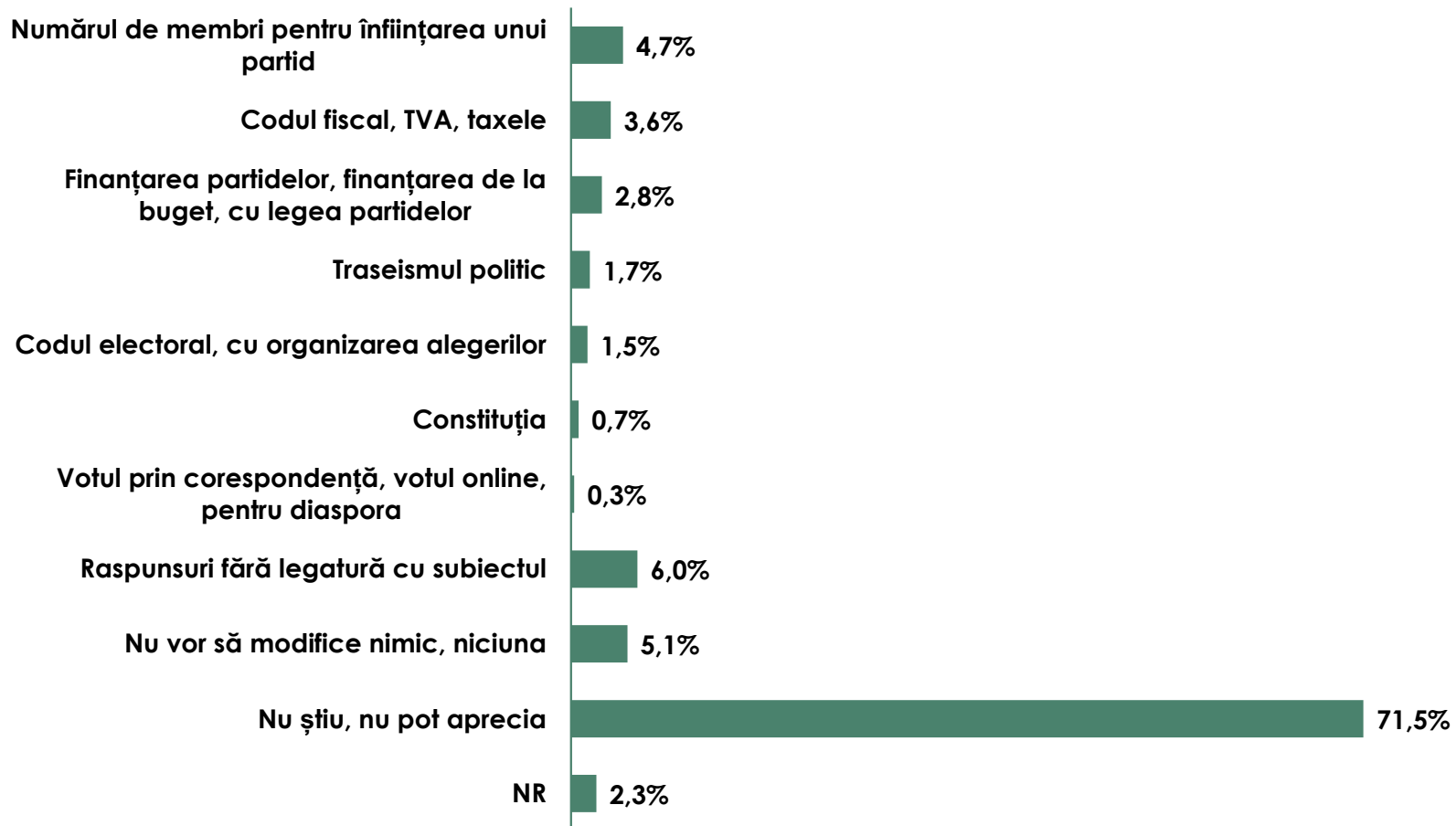
Credeți că în legile actuale, din România, există sau nu există prevederi pentru a limita înființarea de noi partide?

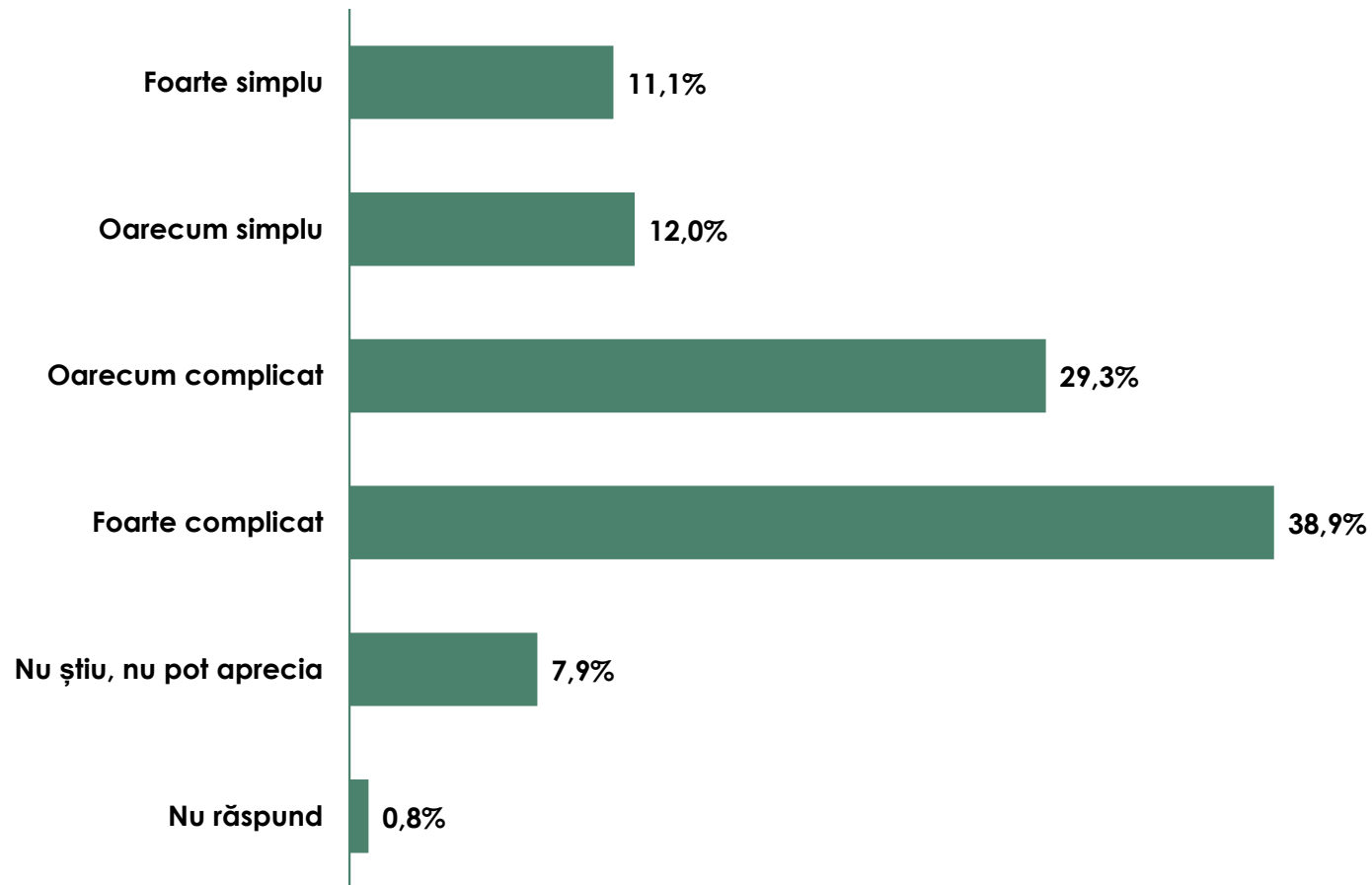
În cazul în care există, ce prevederi din legile actuale limitează înființarea de partide politice?

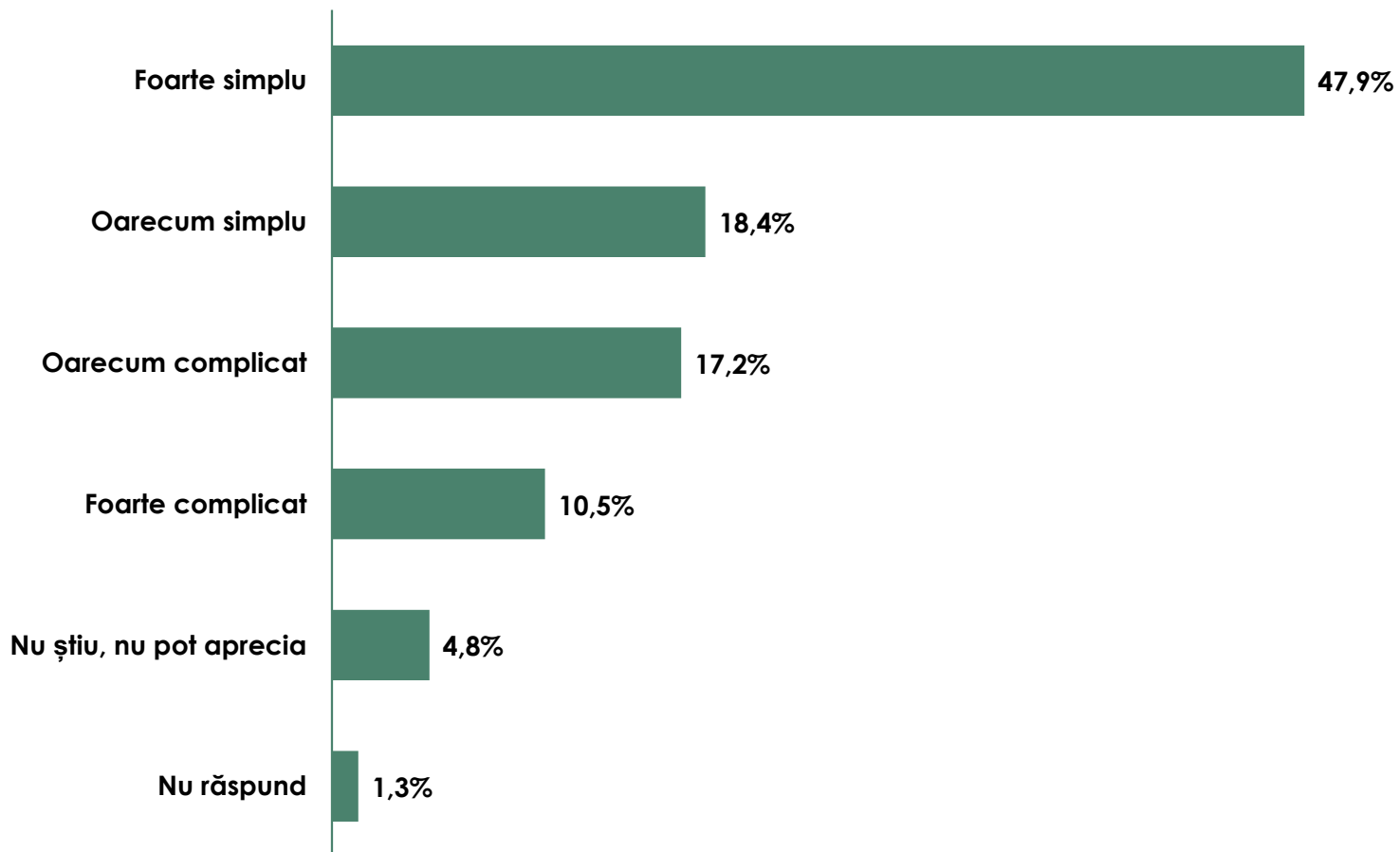
În ultimele luni, ce prevederi din legea partidelor au anunțat politicienii că vor să modifice? (răspuns liber, multiplu, recodificat)

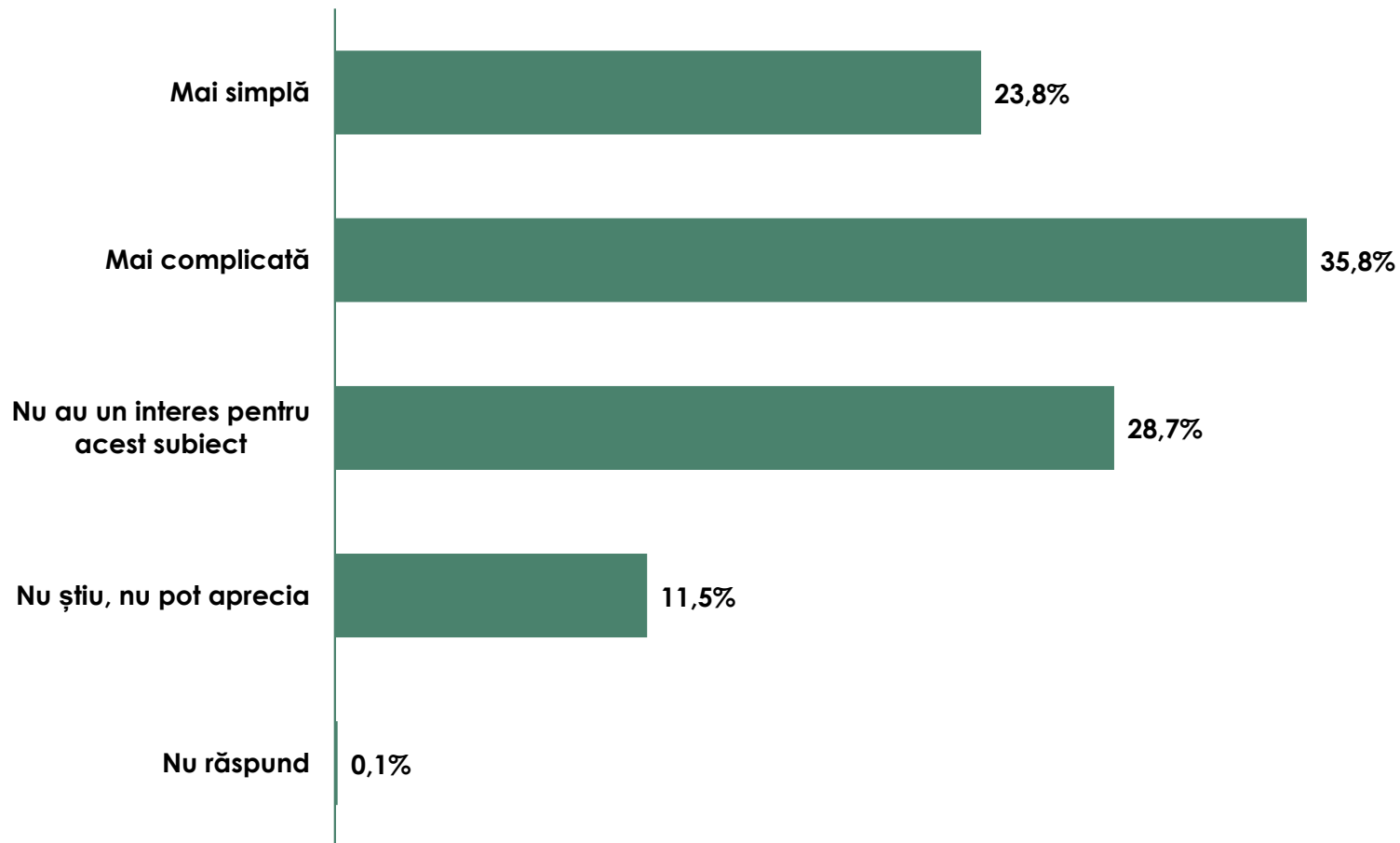
Dacă dvs ați dori personal să înființați astăzi un partid nou în România cât de simplu sau complicat vi s-ar părea?

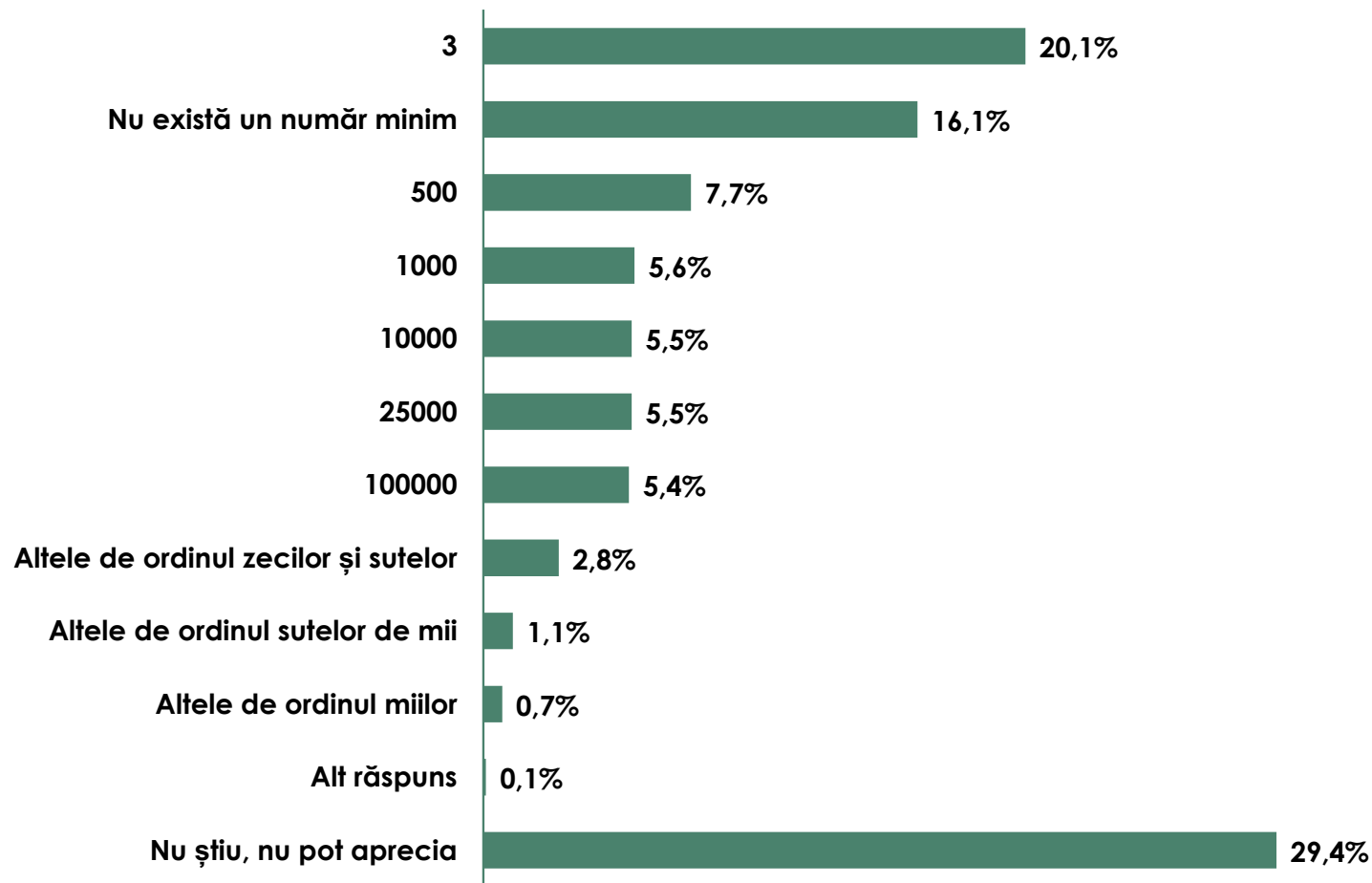
Cât de simplu sau complicat vi se pare să deveniți membru într-un partid politic în România?

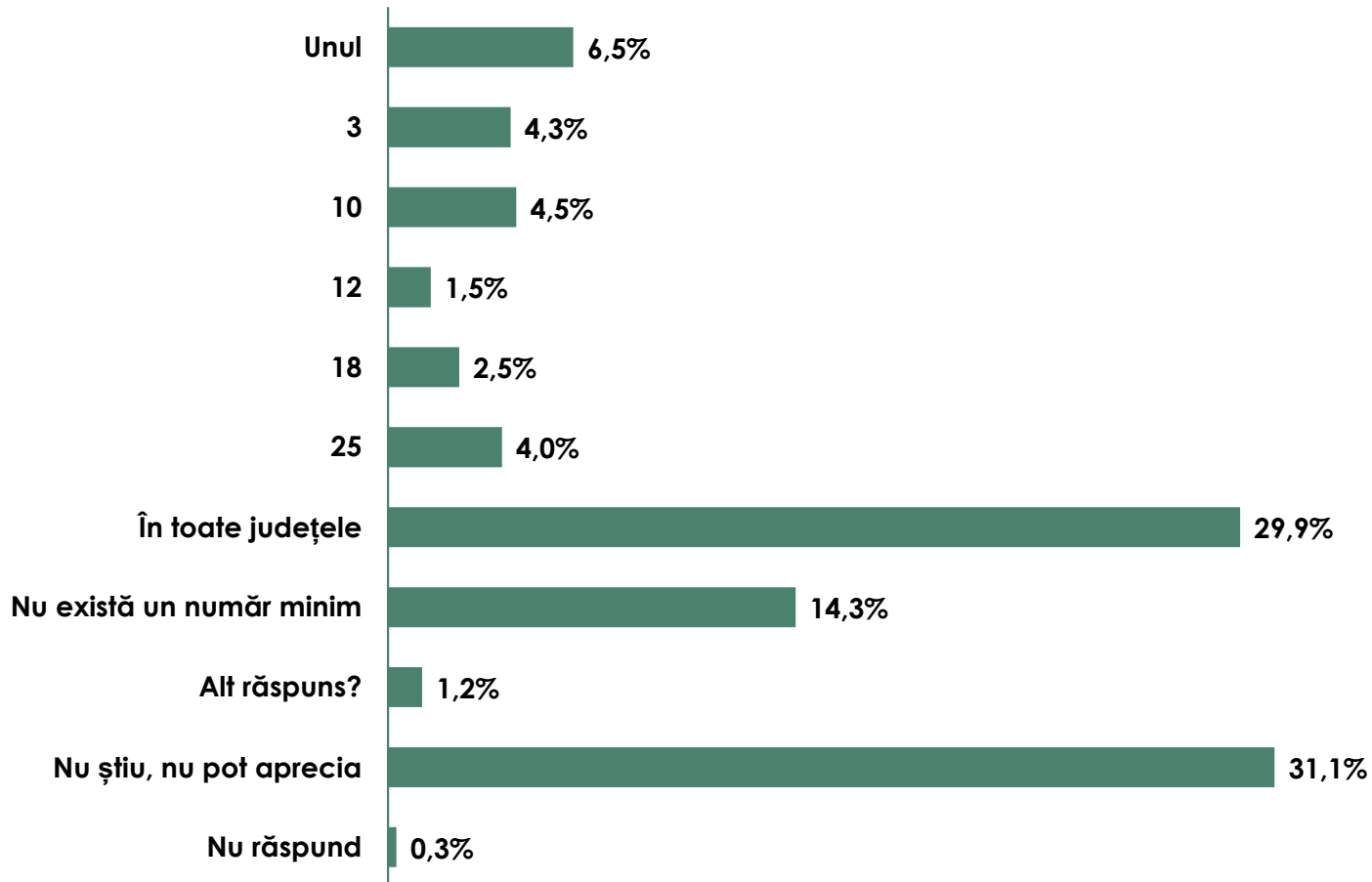
Credeți că politicienii din Parlamentul de astăzi vor să facă mai simplă sau mai complicată înființarea de noi partide?

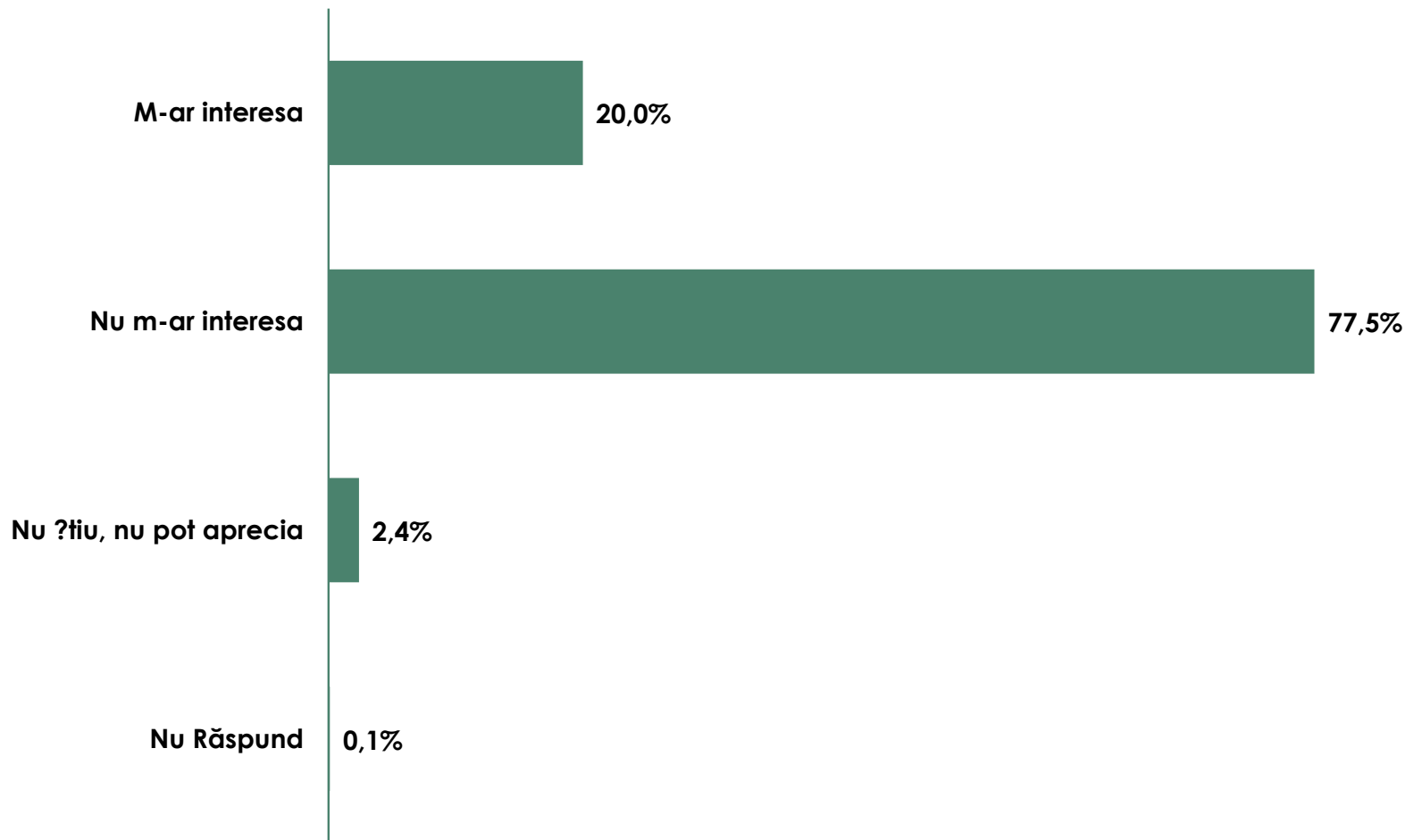
Câți membri sunt azi necesari, conform legii, pentru înființarea unui partid politic? (listă și răspuns liber, recodificat)

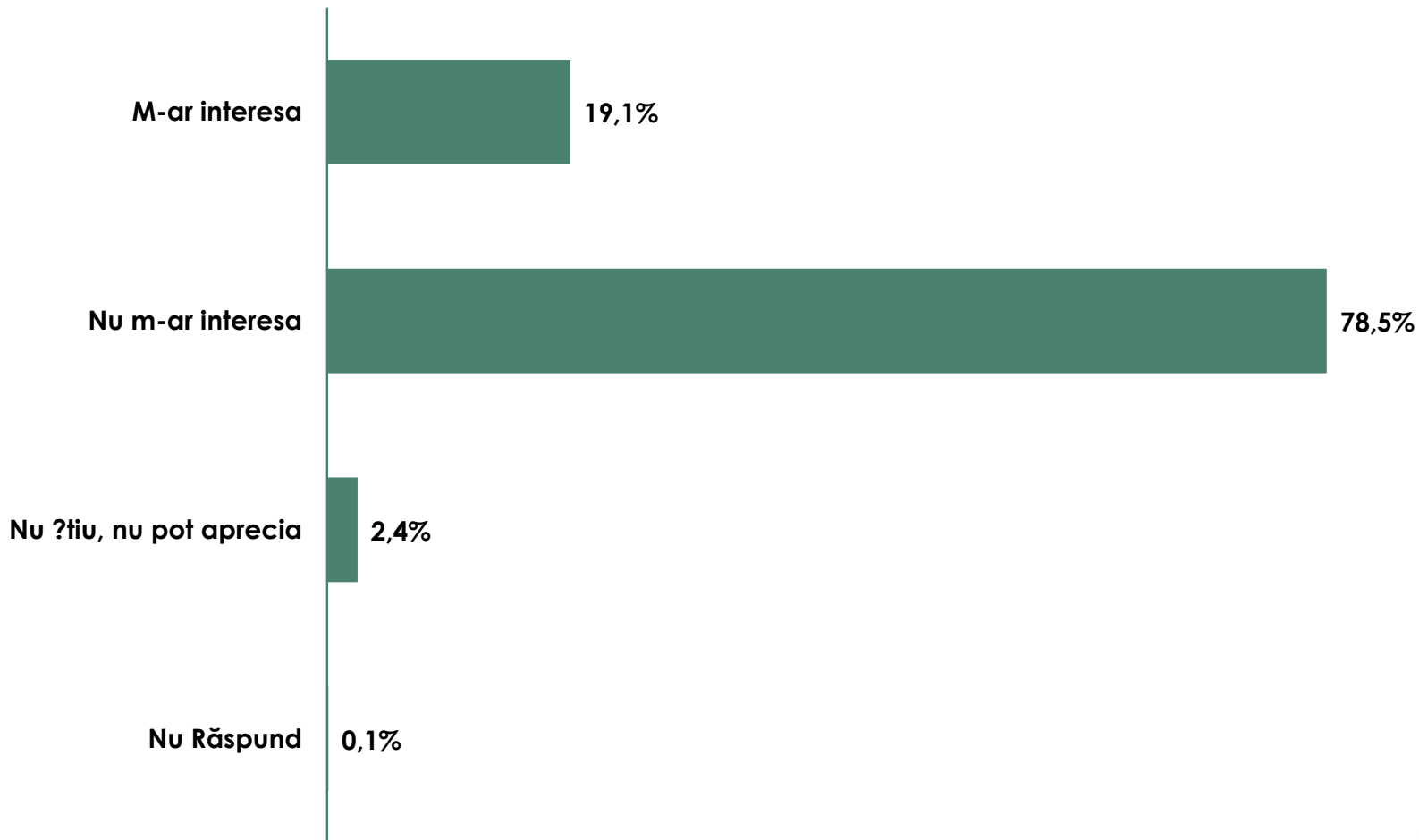
În câte județe trebuie să aibă un partid nou membri, conform legii, pentru a se putea înființa?

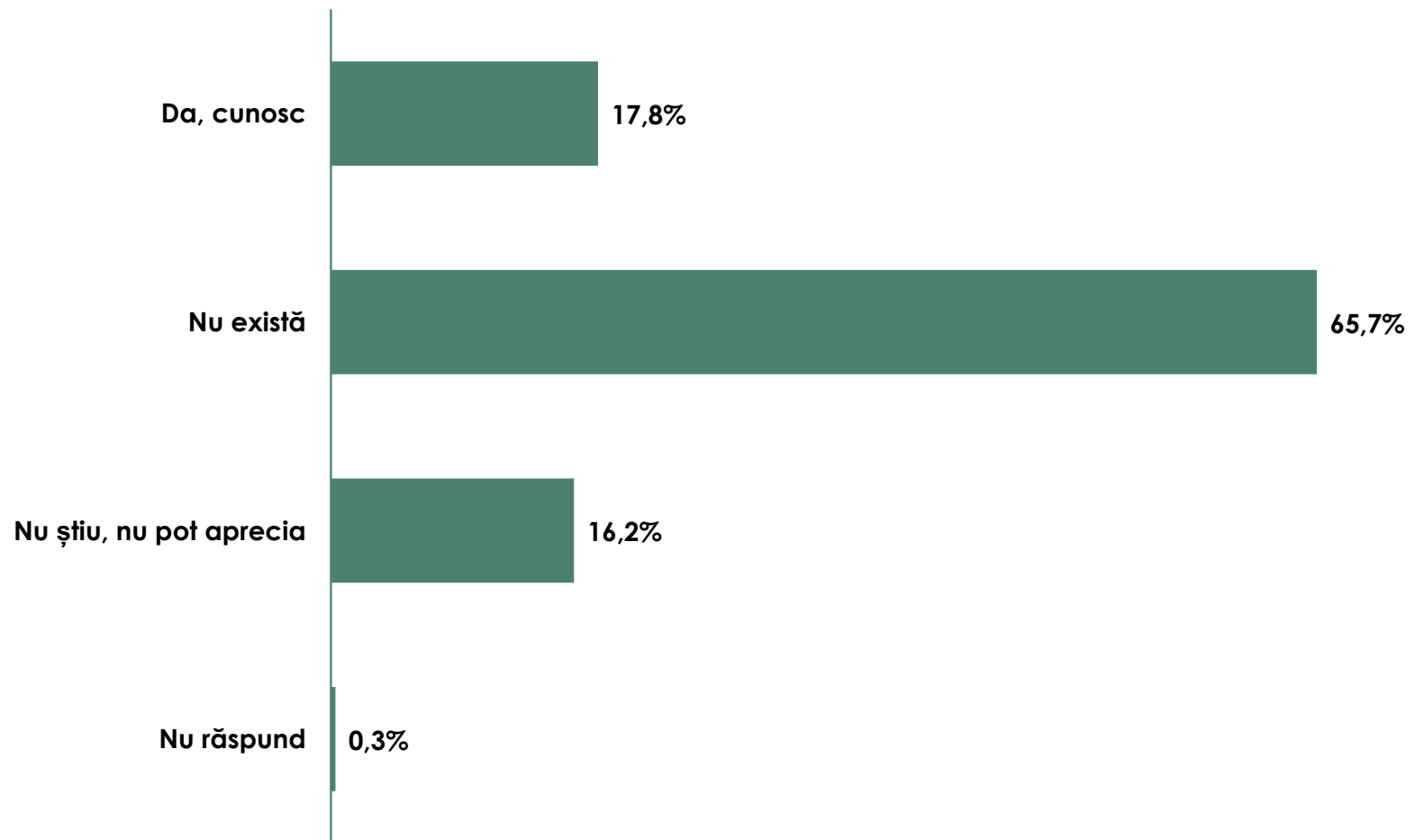
Dacă un partid s-ar putea înființa cu puțini membri, v-ar interesa sau nu v-ar interesa să participați personal la înființarea unui partid politic ... LOCAL?

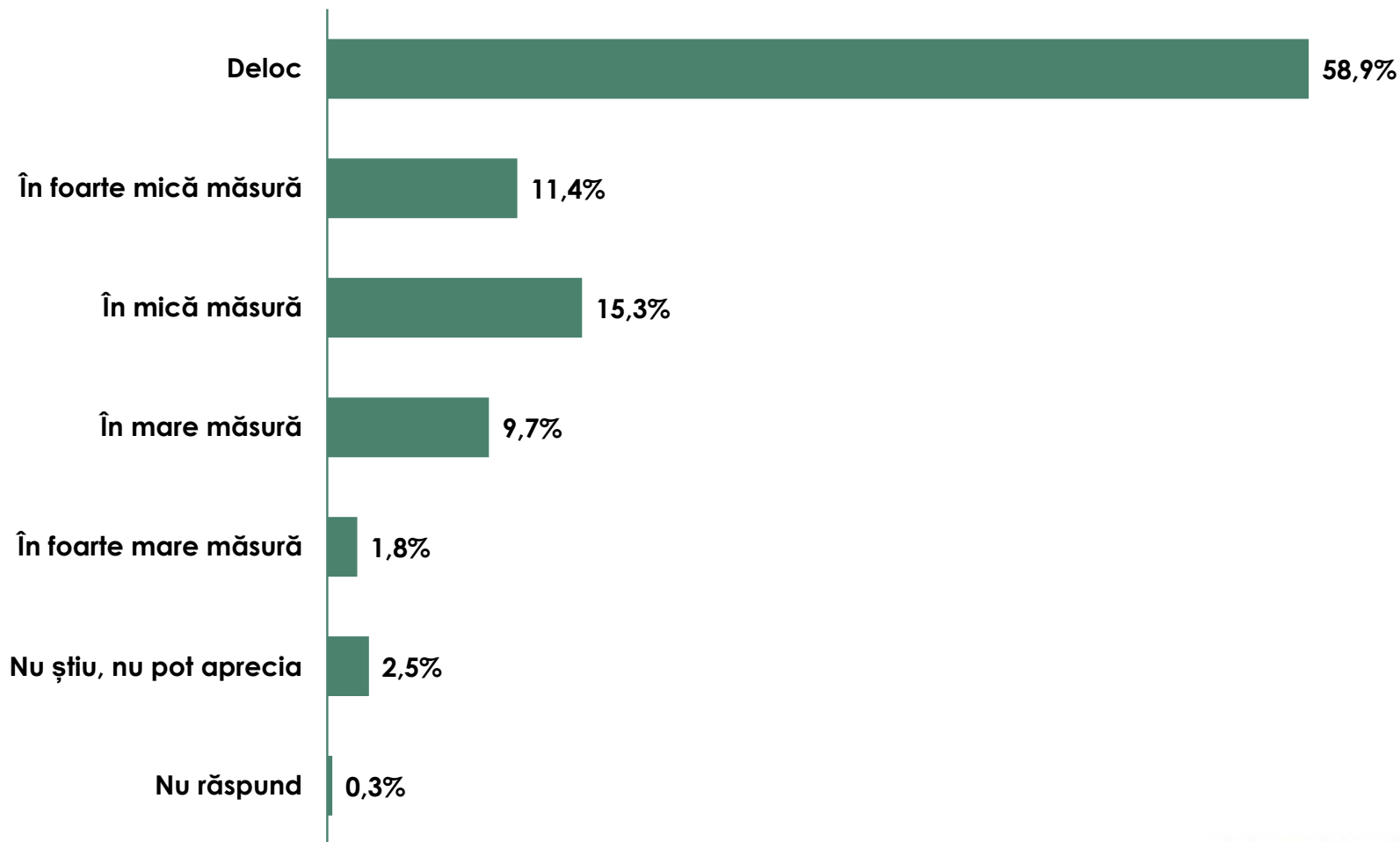
Dacă un partid s-ar putea înființa cu puțini membri, v-ar interesa sau nu v-ar interesa să participați personal la înființarea unui partid politic ... NAȚIONAL?

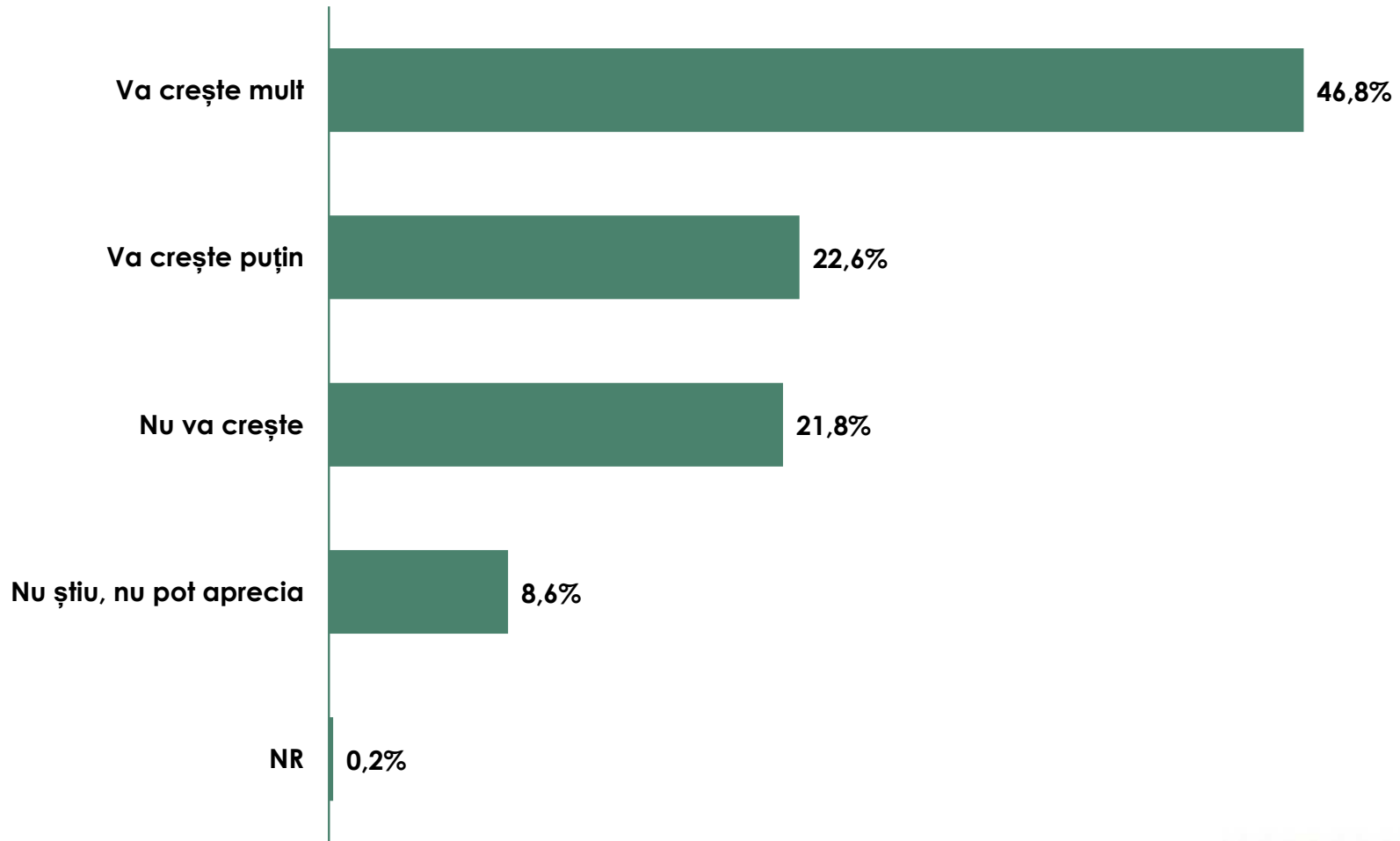
Cunoașteți în localitatea dvs. o personalitate sau un grup de cetățeni care ar putea să înființeze un nou partid în condițiile acestea (cu mai puțini membri)?

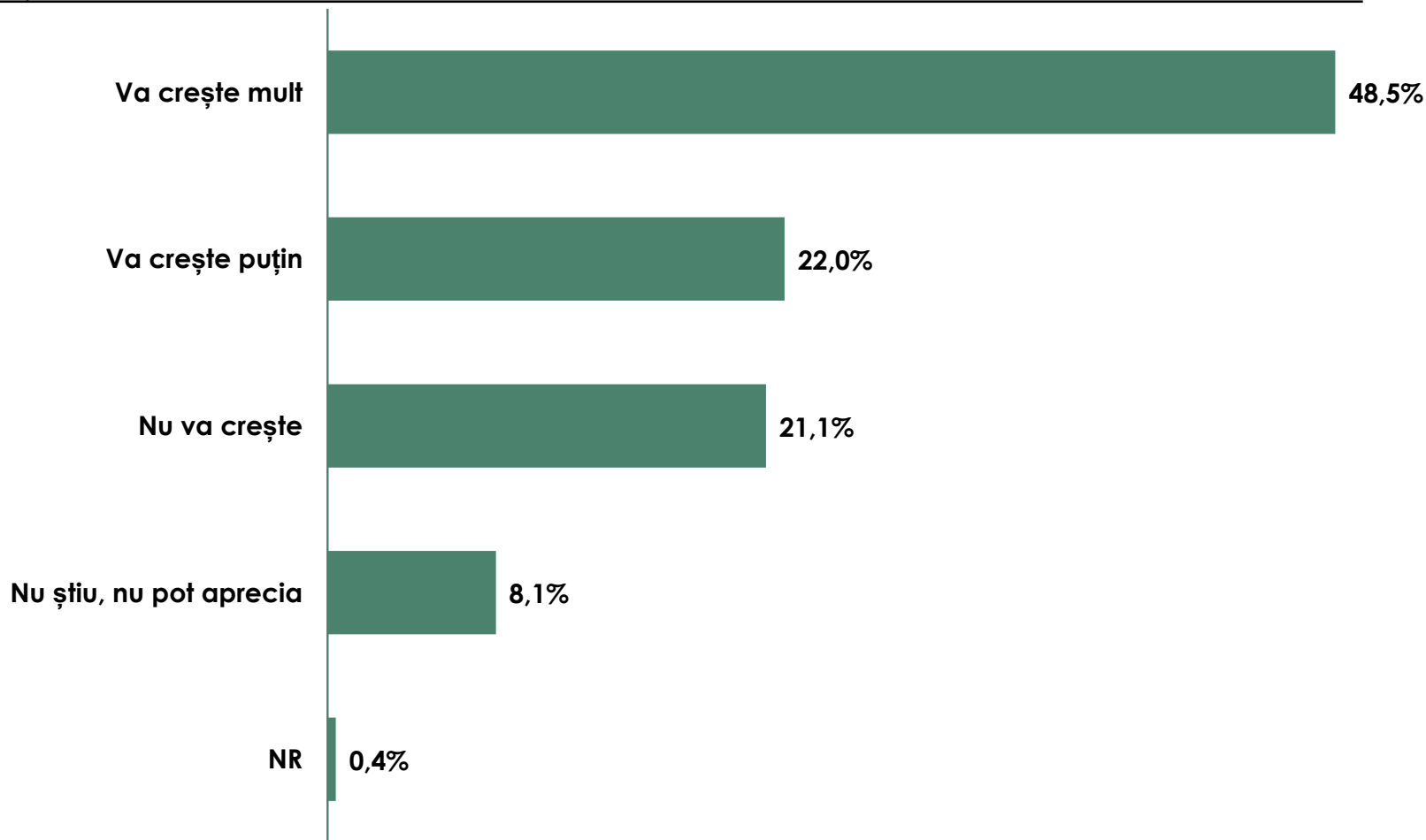
Dacă s-ar înființa partide cu mai puțini membri, în ce măsură v-ar interesa să vă înscrieți într-un astfel de partid nou înființat de alții?

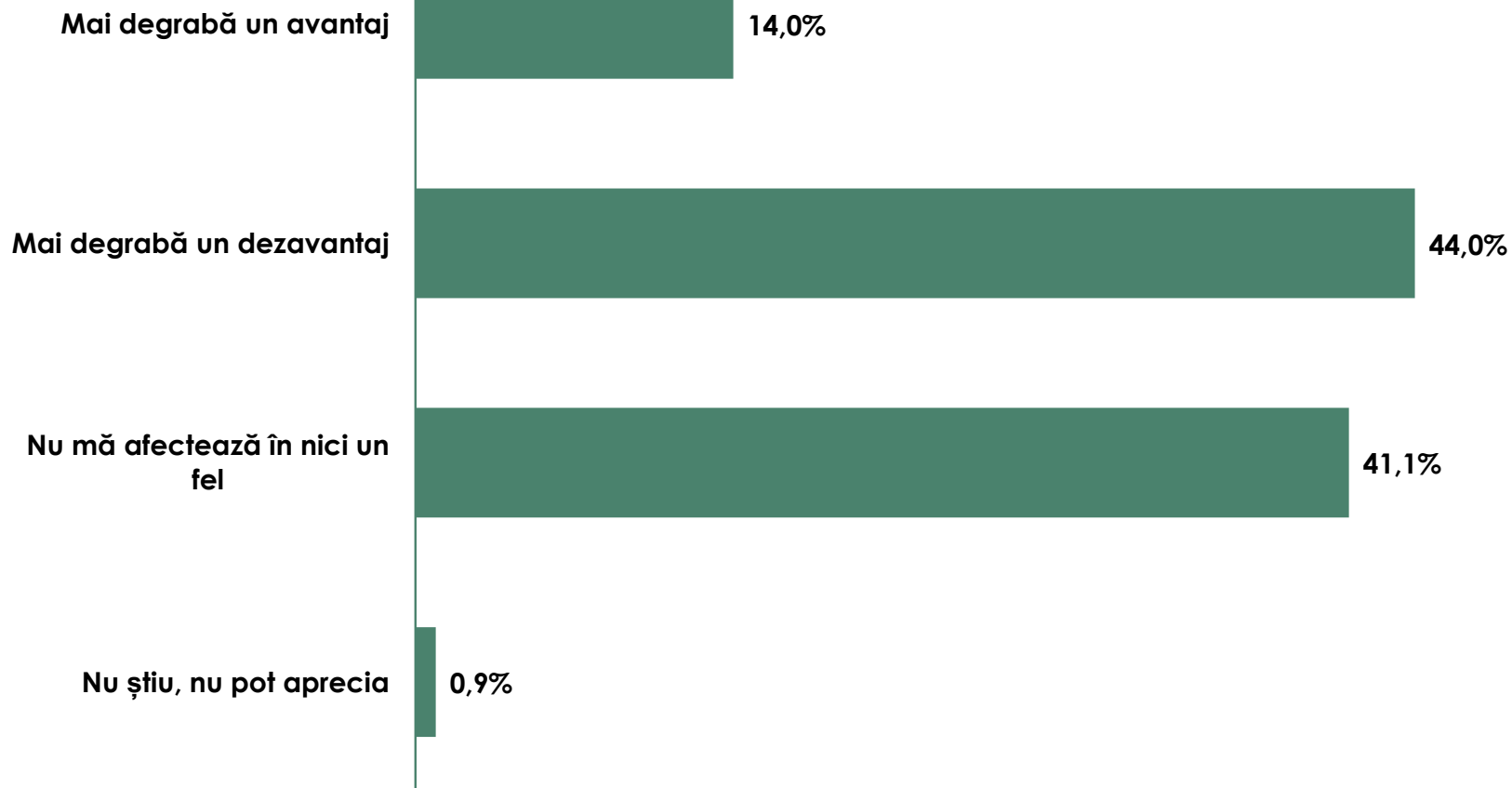
**Dacă partidele politice se vor putea înființa cu mai cu mai puțini membri, ce credeți ... va crește mult, puțin sau nu va crește numărul de partide în România?
... LA NIVEL LOCAL**

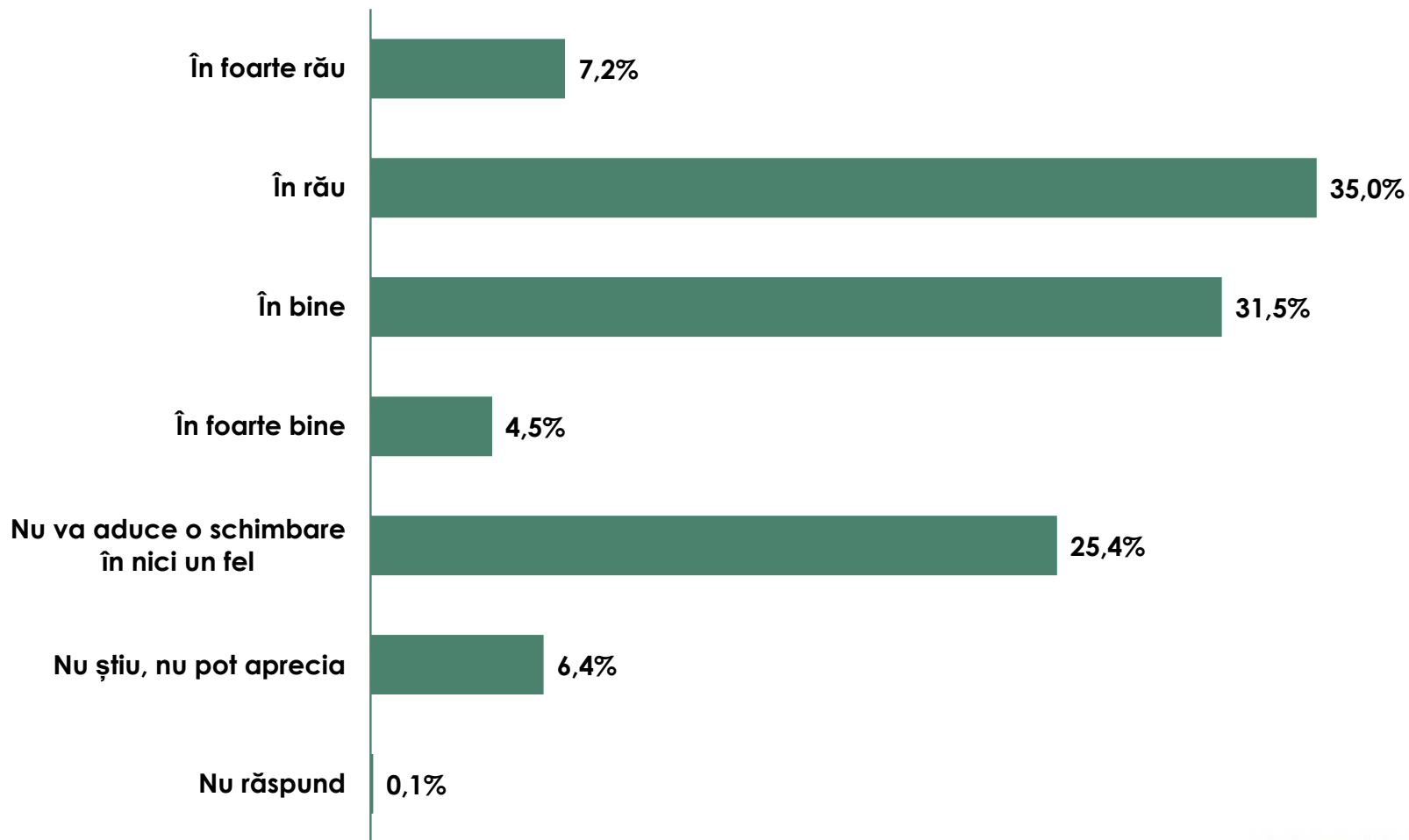
Dacă partidele politice se vor putea înființa cu mai puțini membri, ce credeți ... va crește mult, puțin sau nu va crește numărul de partide în România? ... LA NIVEL NAȚIONAL

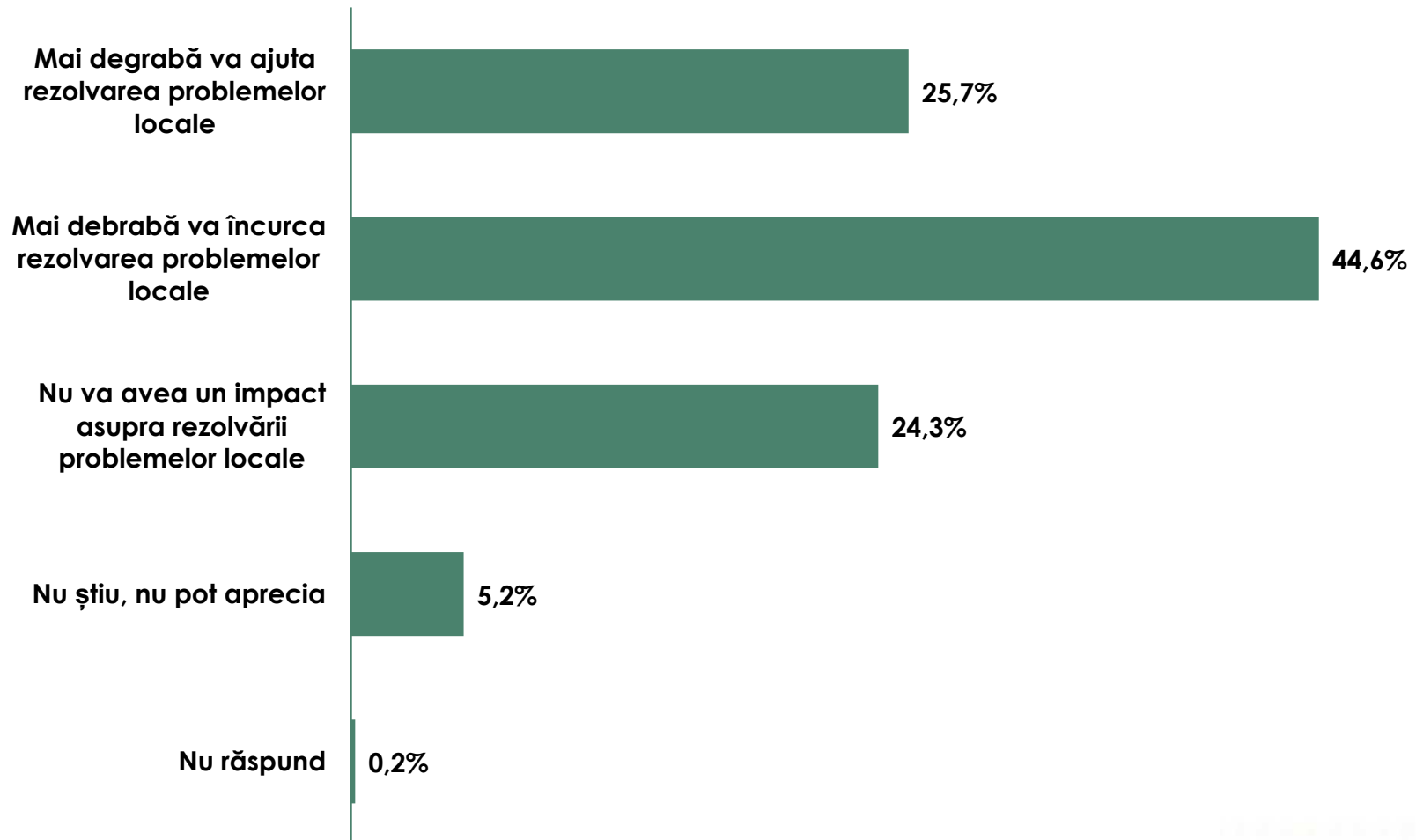
Creșterea numărului de partide pe buletinul de vot ar fi pentru dvs ca alegător ...?

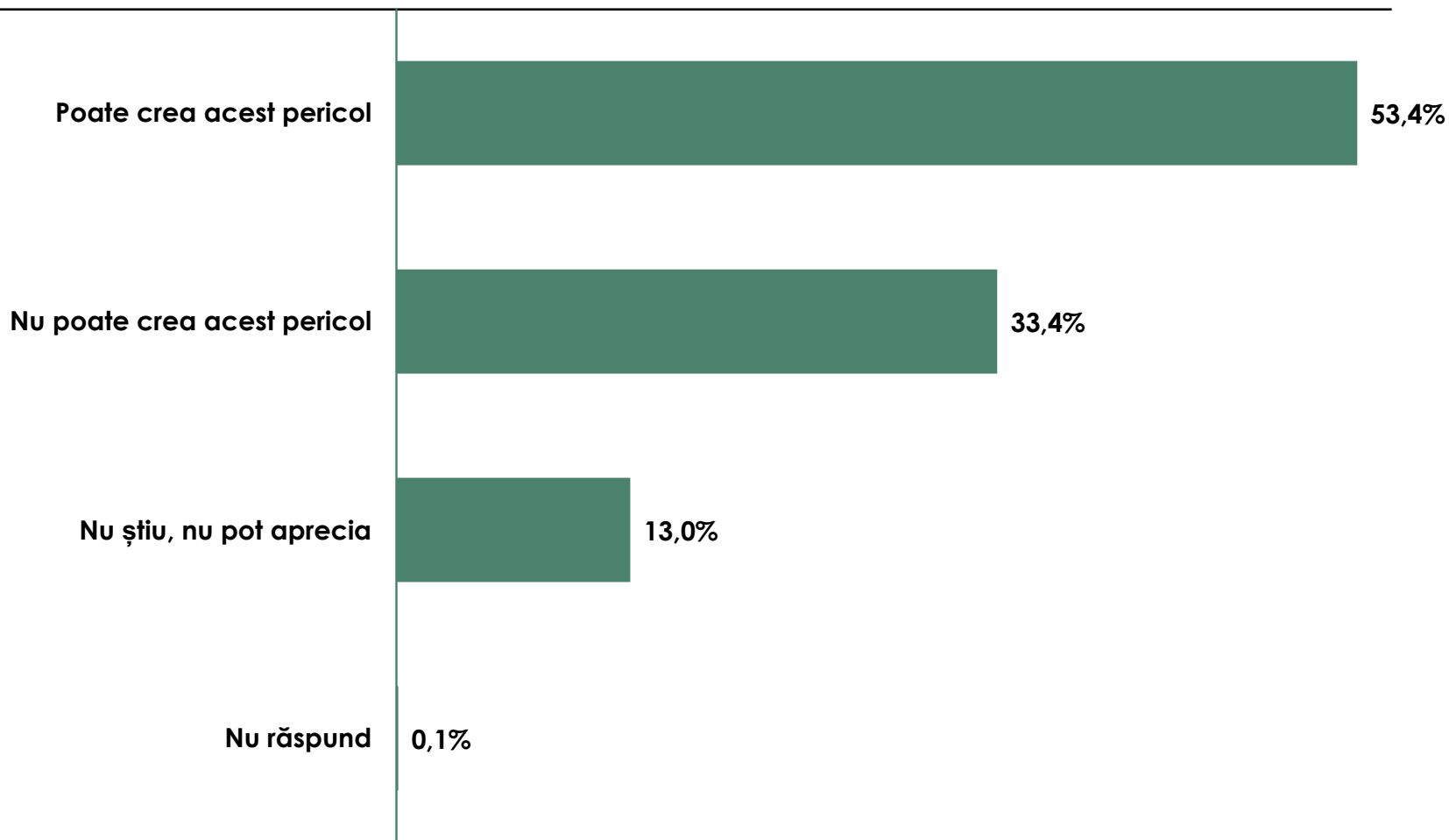
Dacă s-ar putea înființa partide noi cu mai puțini membri, asta va aduce o schimbare în foarte rău, rău, bine sau foarte bine a vieții politice din România?

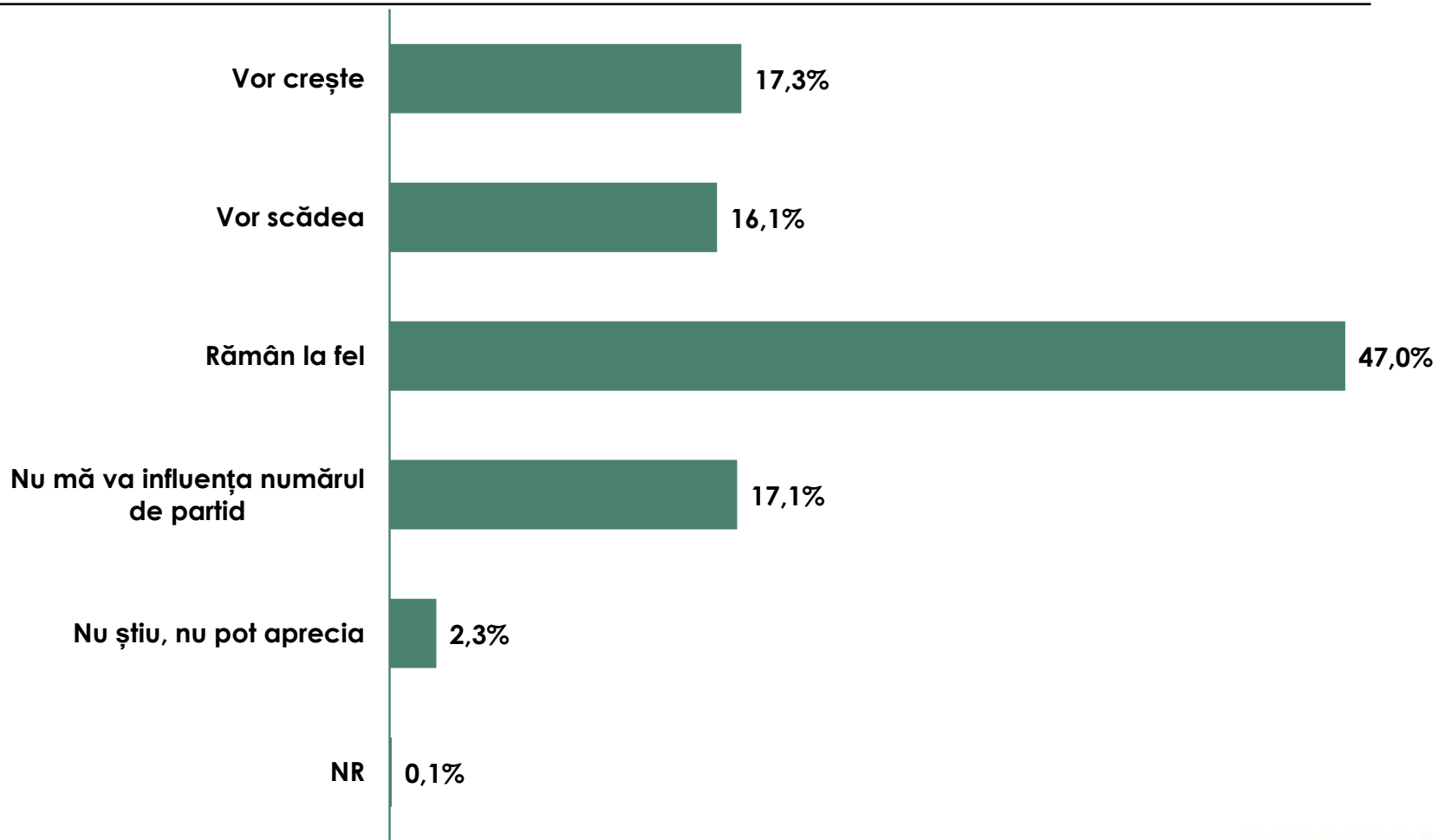
Azi partidele se pot înființa doar la nivelul întregii țări. Dacă legea va permite și înființarea de partide politice exclusiv în plan local – în comune, orașe, județe, regiuni, credeți că ..?

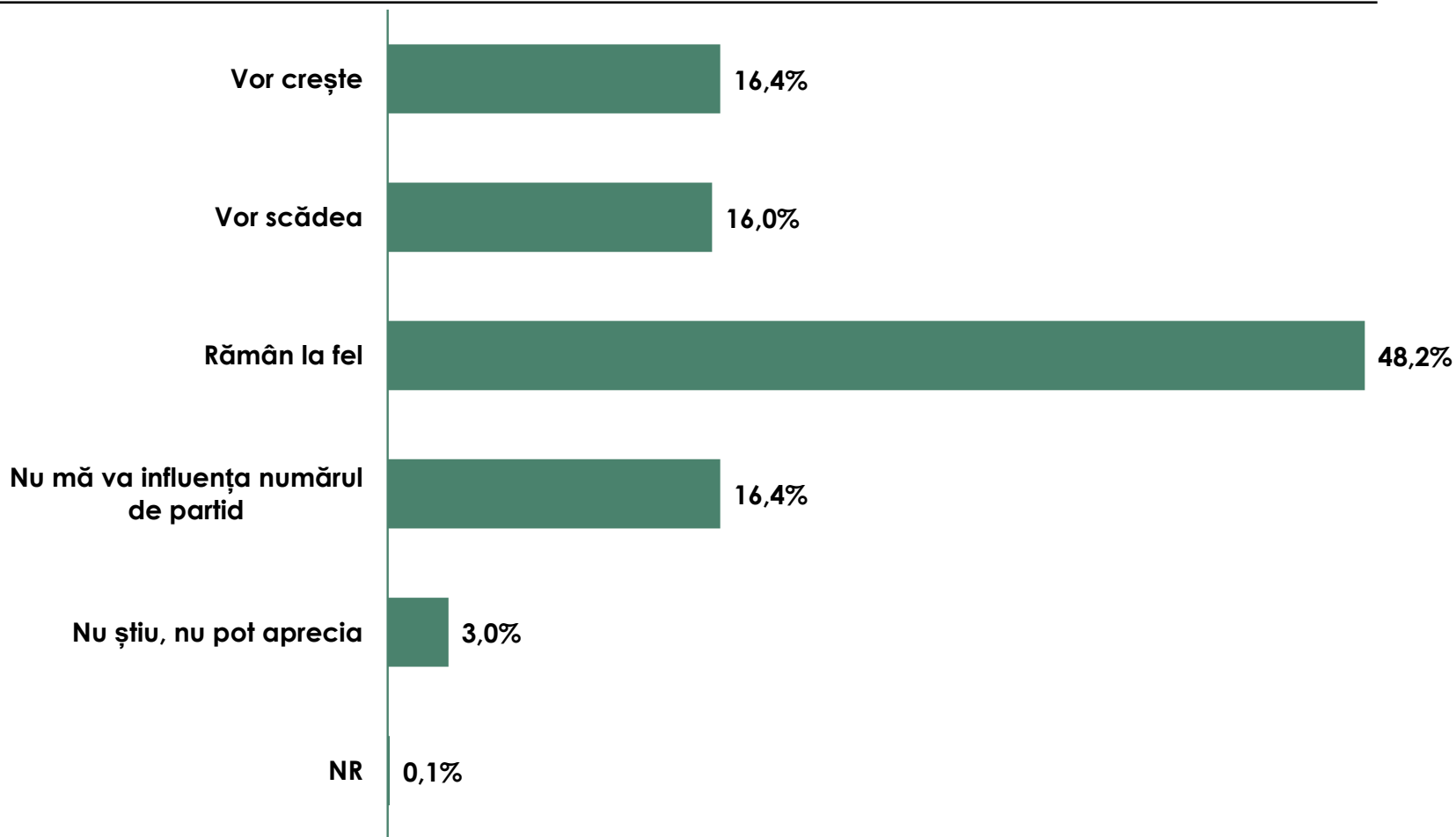
Existența unor partide înființate exclusiv local poate crea sau nu poate crea pericolul unor mișcări separatiste pe criterii teritoriale?

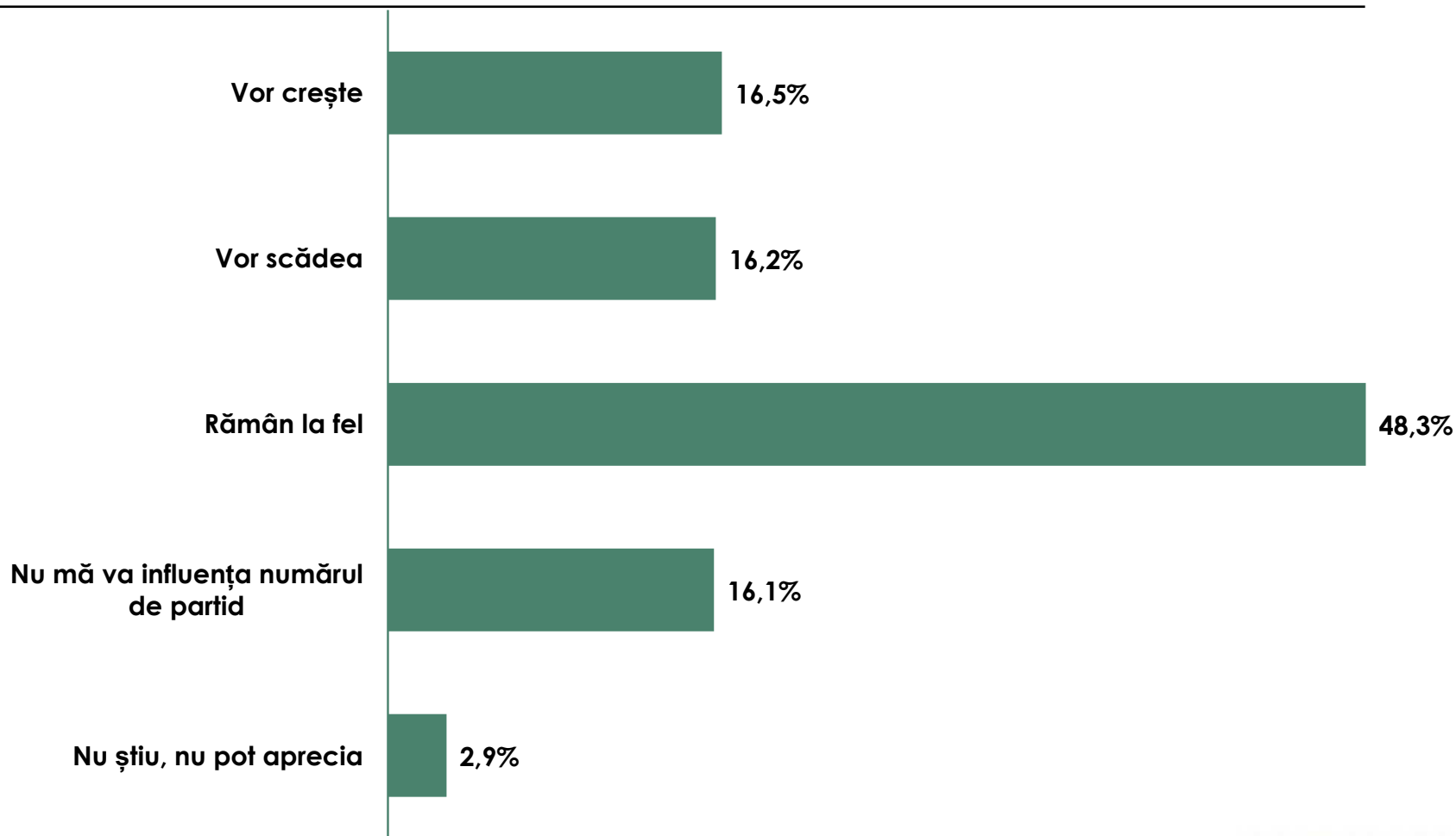
Dacă vor apărea mai multe partide noi, vor crește sau vor scădea șansele ca dvs. să mergeți la vot ... LA ALEGERILE LOCALE?

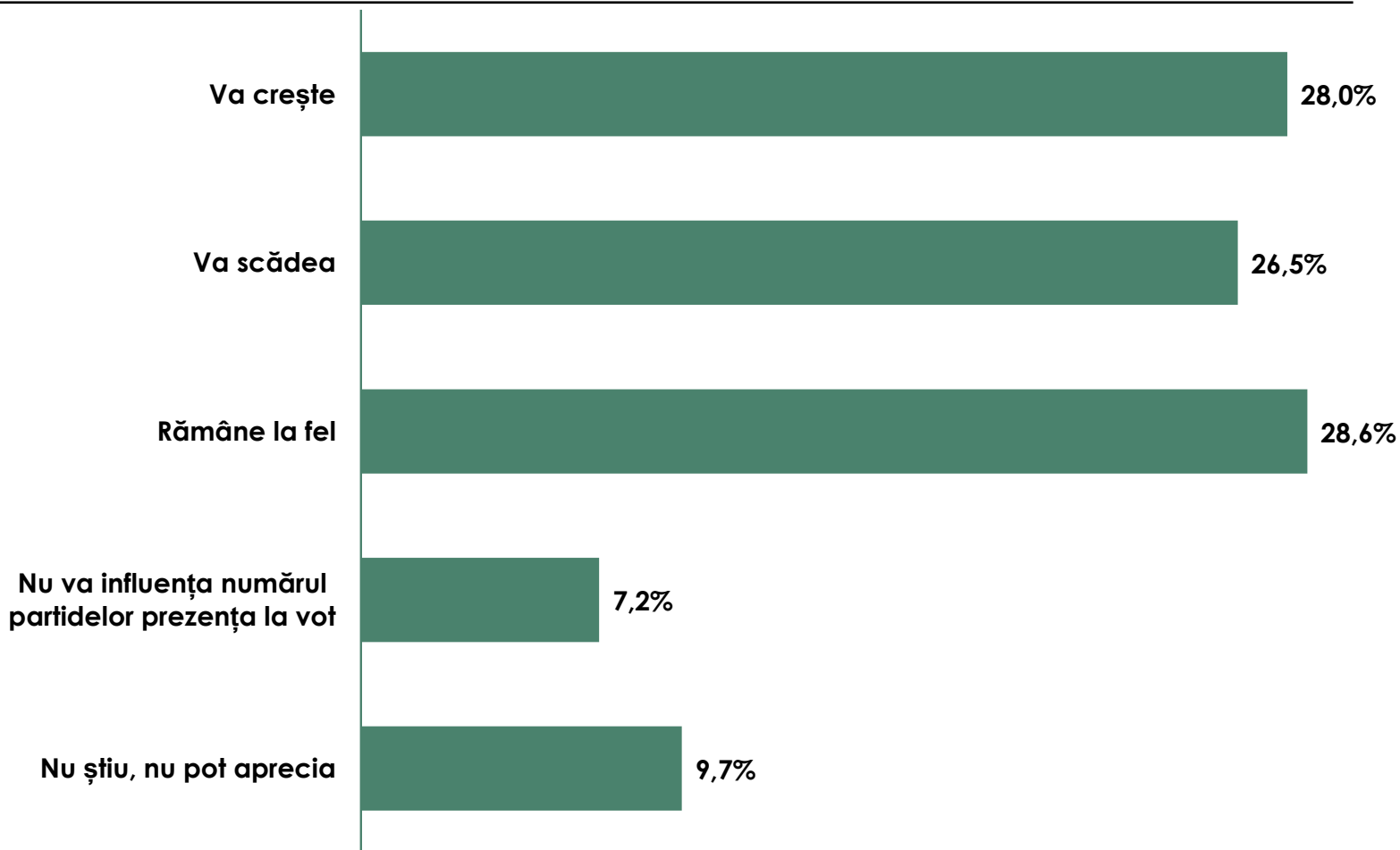
Dacă vor apărea mai multe partide noi, vor crește sau vor scădea șansele ca dvs. să mergeți la vot ... LA ALEGERILE PARLAMENTARE?

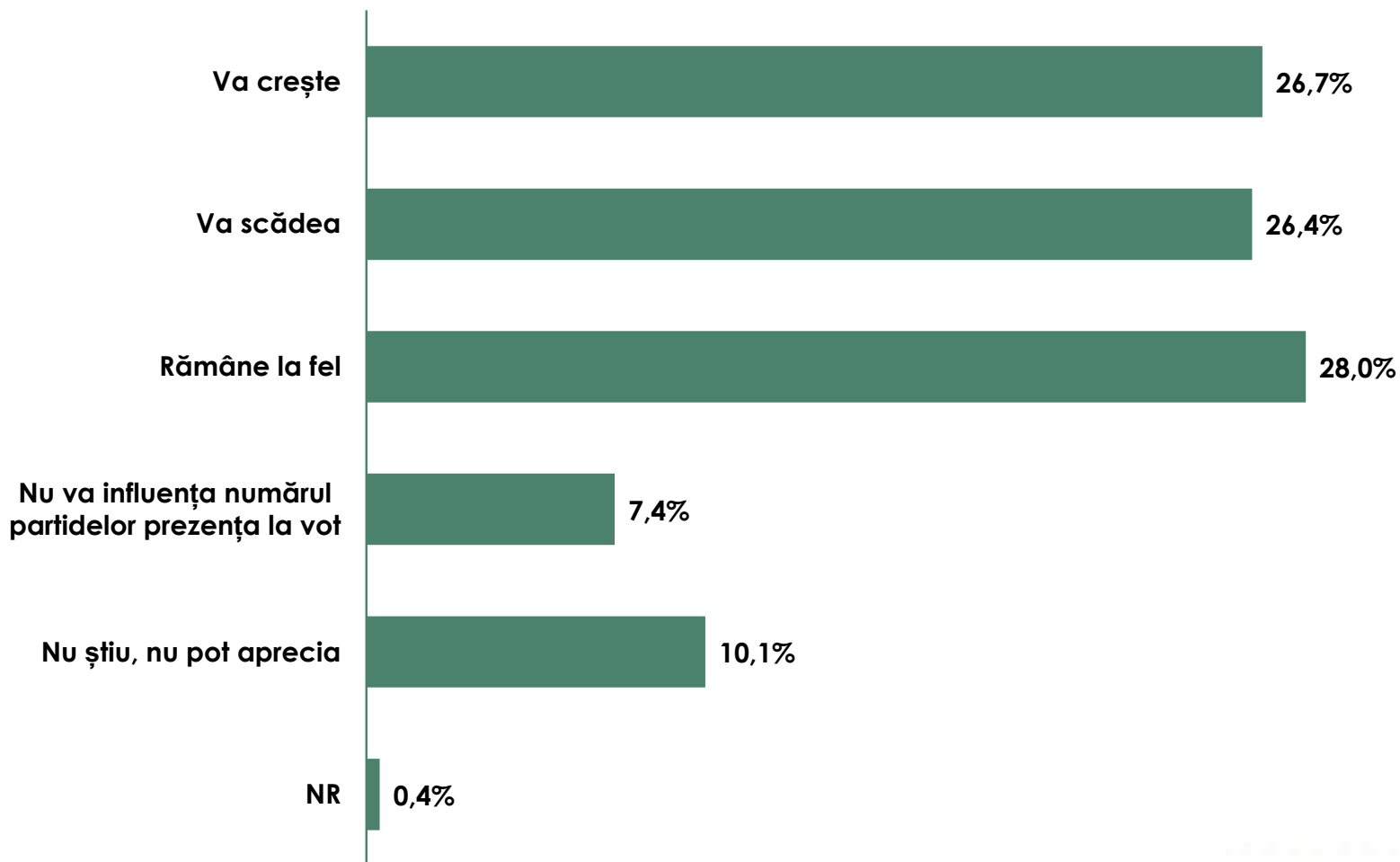
Dacă vor apărea mai multe partide noi, vor crește sau vor scădea șansele ca dvs. să mergeți la vot ... LA ALEGERILE PENTRU PARLAMENTUL EUROPEAN?

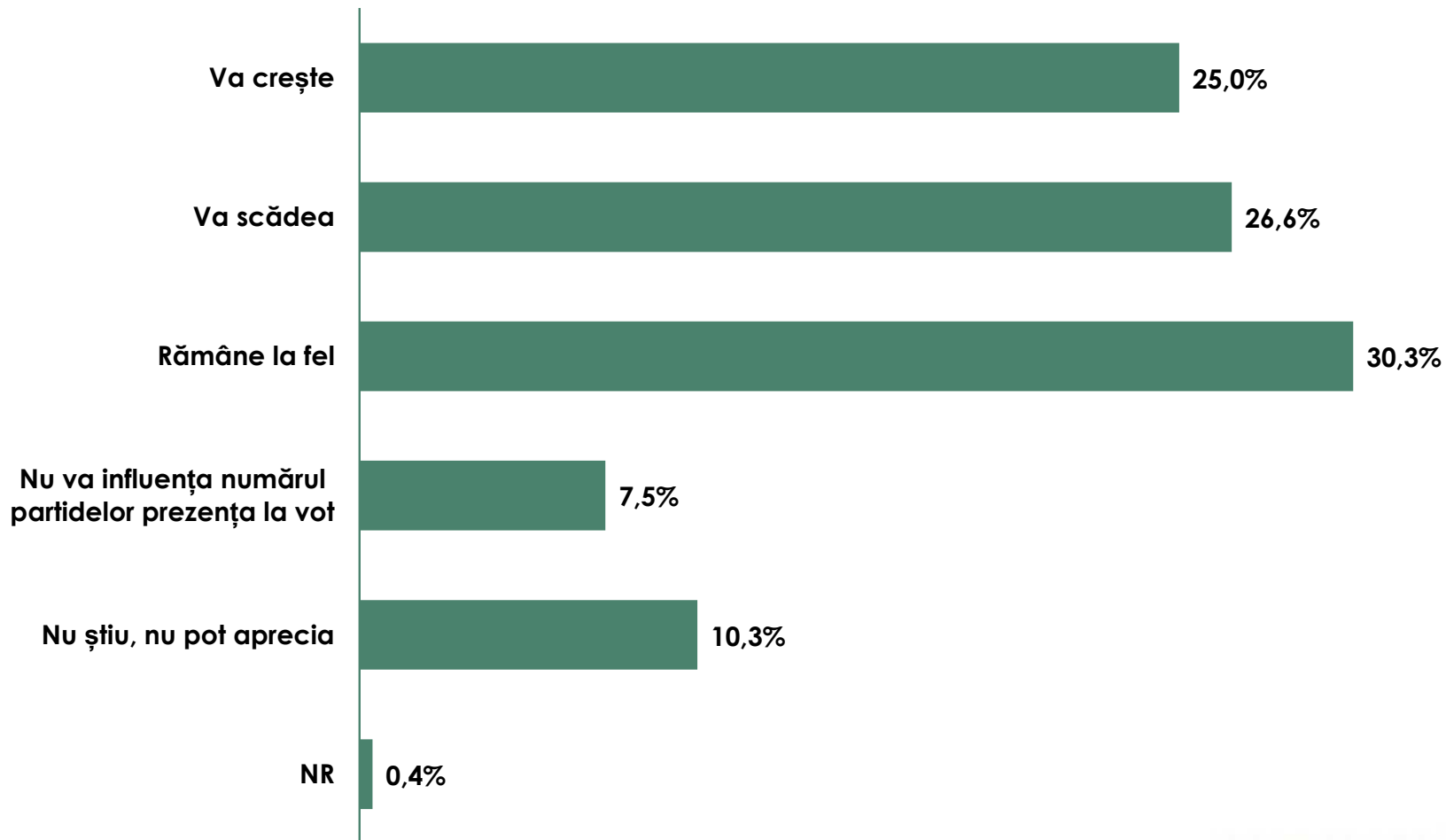
Și dacă vor apărea mai multe partide noi, va crește sau va scădea numărul celor care merg la vot ... LA ALEGERILE LOCALE?

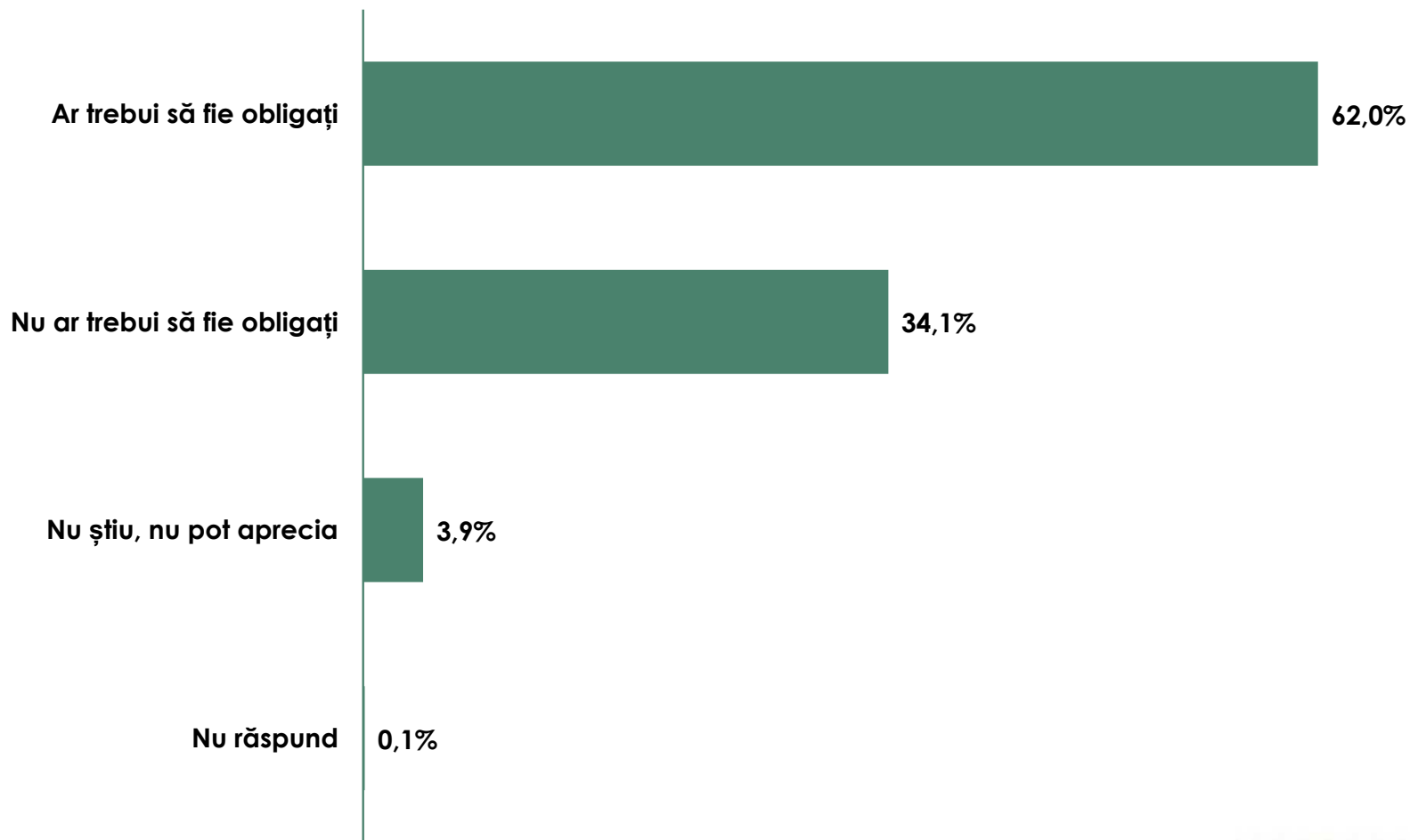
Și dacă vor apărea mai multe partide noi, va crește sau va scădea numărul celor care merg la vot ... LA ALEGERILE PARLAMENTARE?

Și dacă vor apărea mai multe partide noi, va crește sau va scădea numărul celor care merg la vot ... LA ALEGERILE PENTRU PARLAMENTUL EUROPEAN?

Cei care vor să candideze în alegeri ar trebui sau nu ar trebui ca să fie obligați să strângă semnături pentru a putea candida?

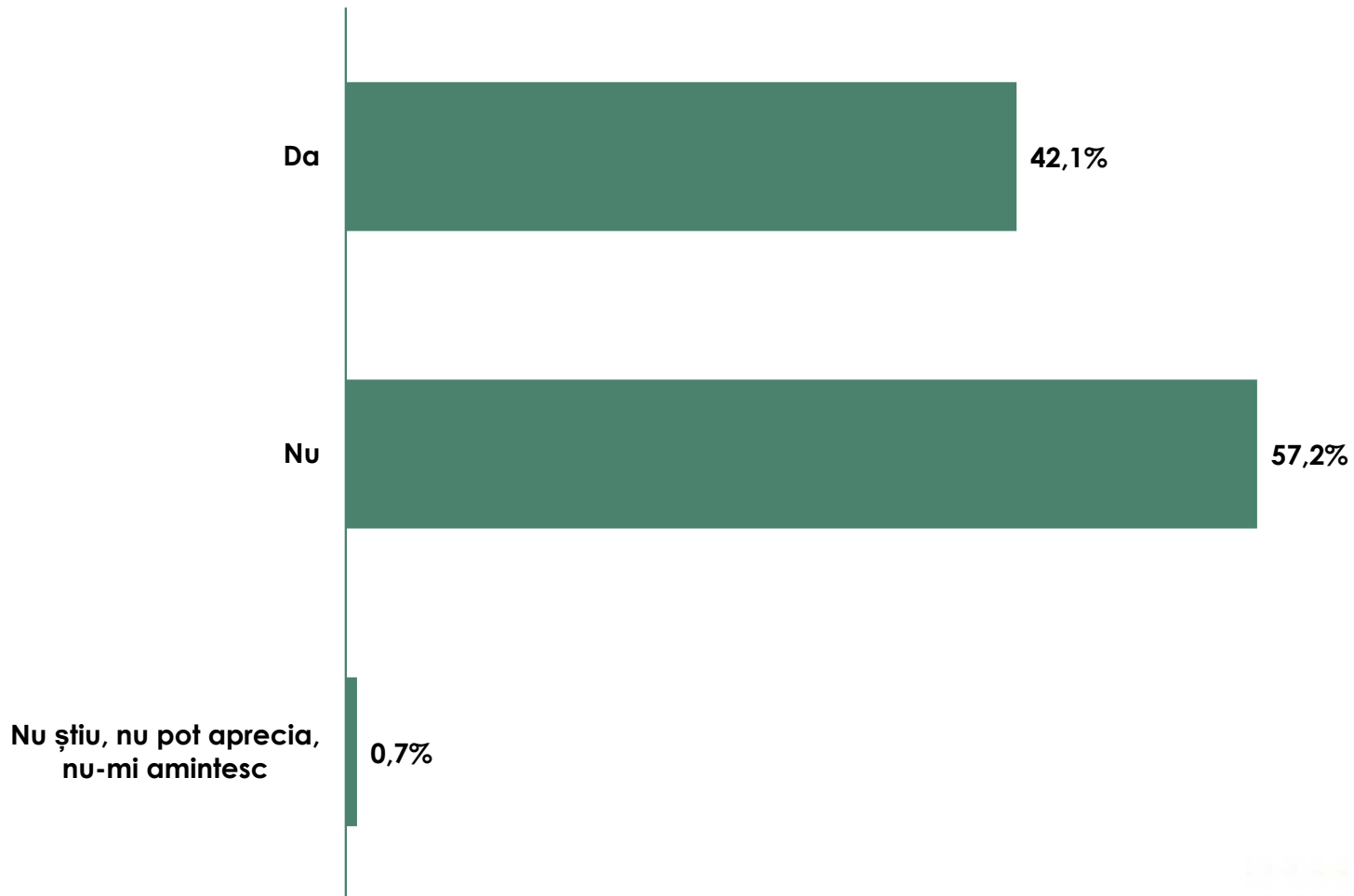
Cine ar trebui să fie obligat să strângă semnături pentru a putea candida? (varianta de răspuns pozitivă pentru fiecare)

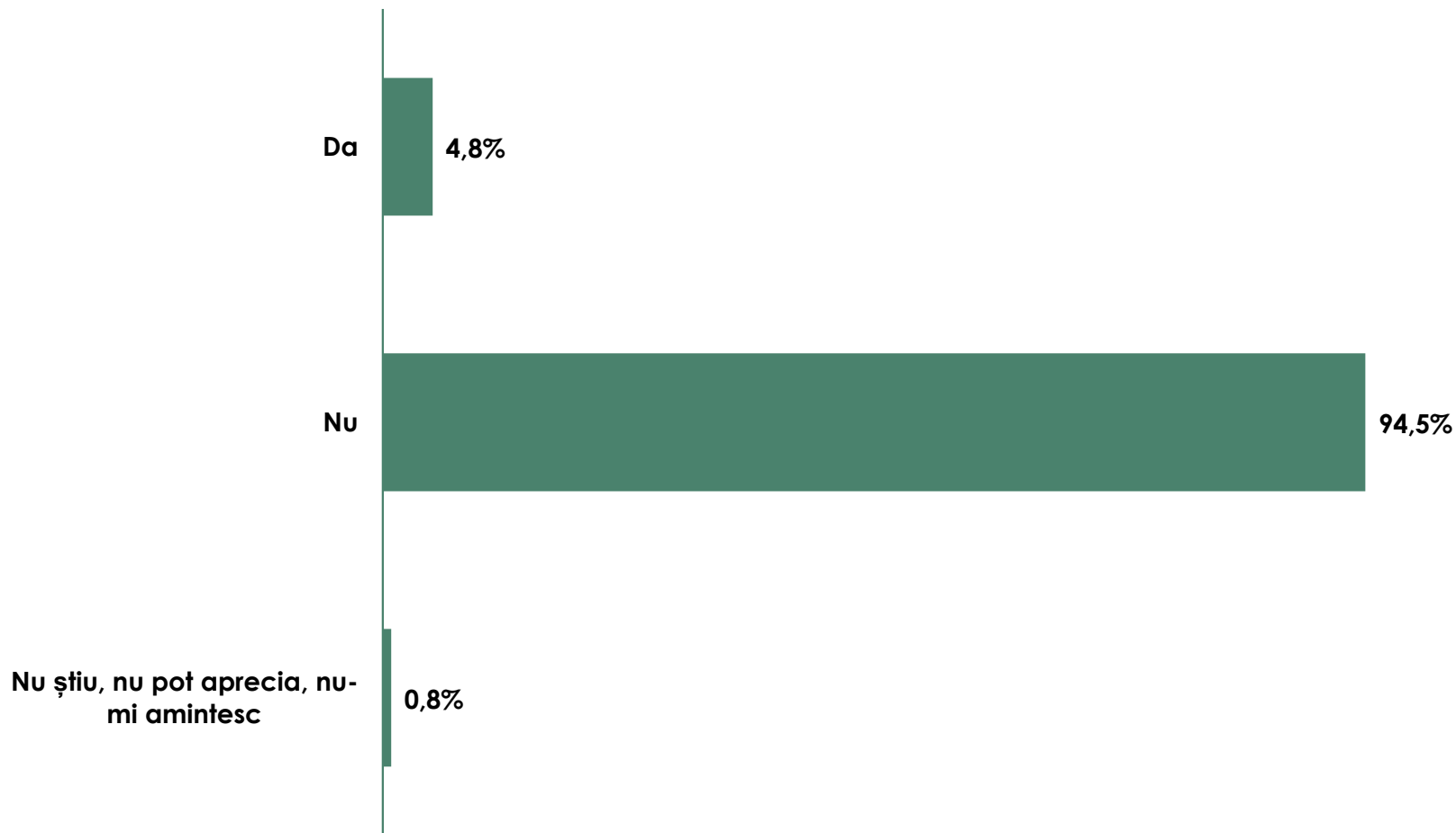
Cine ar trebui să fie obligat să strângă semnături pentru a putea candida? (toate variantele de răspuns)

	Ar trebuie	Nu ar trebuie	Nu stiu, nu pot aprecia	NR
Candidatii independenti	64,9%	29,6%	5,3%	0,2%
Candidatii partidelor politice	60,2%	34,5%	5,1%	0,2%
Candidatii la alegerile locale	61,0%	33,6%	5,0%	0,3%
Candidatii la alegerile pentru Parlament	61,0%	33,0%	5,5%	0,5%
Candidatii la presedintia României	60,6%	33,8%	5,4%	0,1%
Candidatii la alegerile pentru Parlamentul European	61,6%	32,9%	5,4%	0,1%

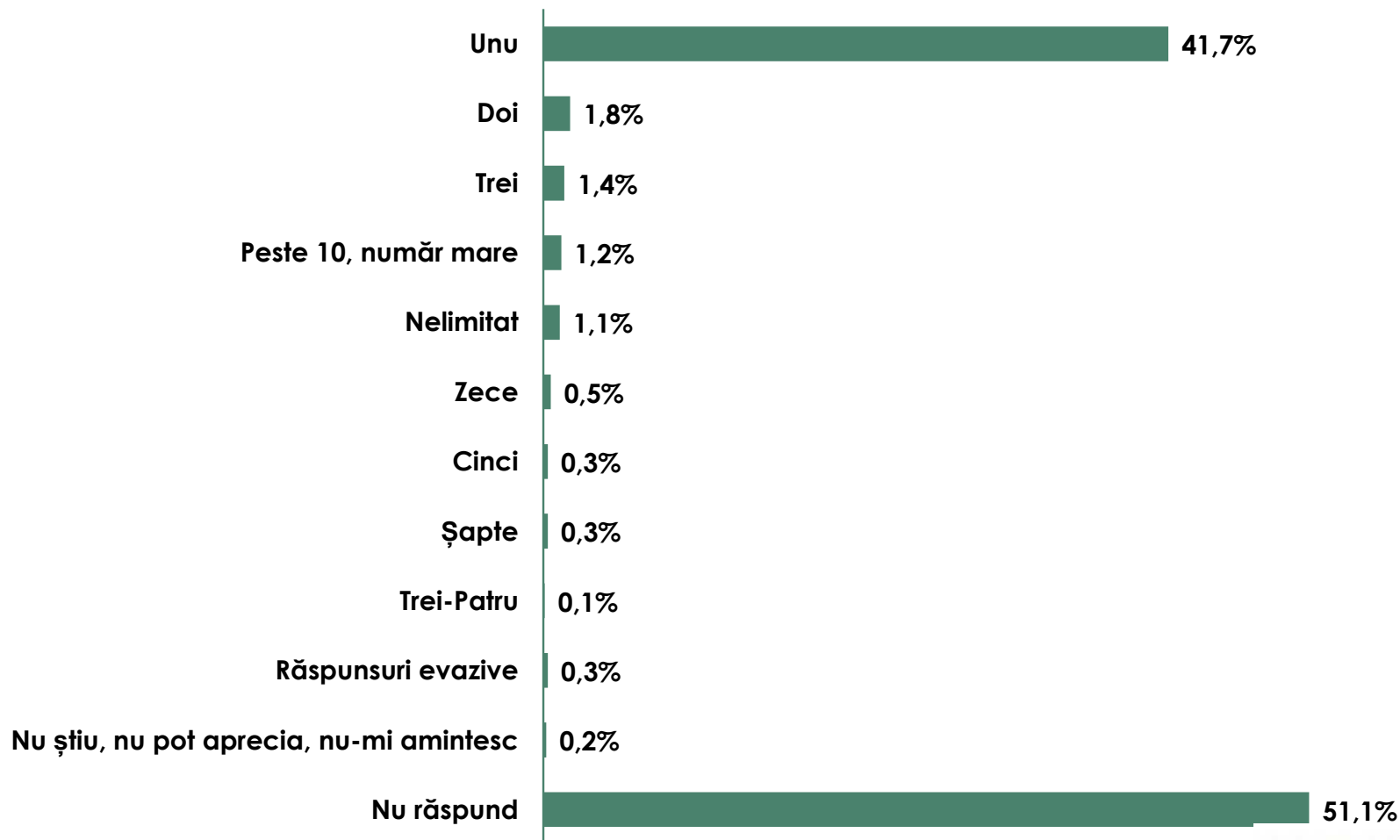
Dvs. ați semnat vreodată pentru susținerea oficială a unui candidat în alegeri?

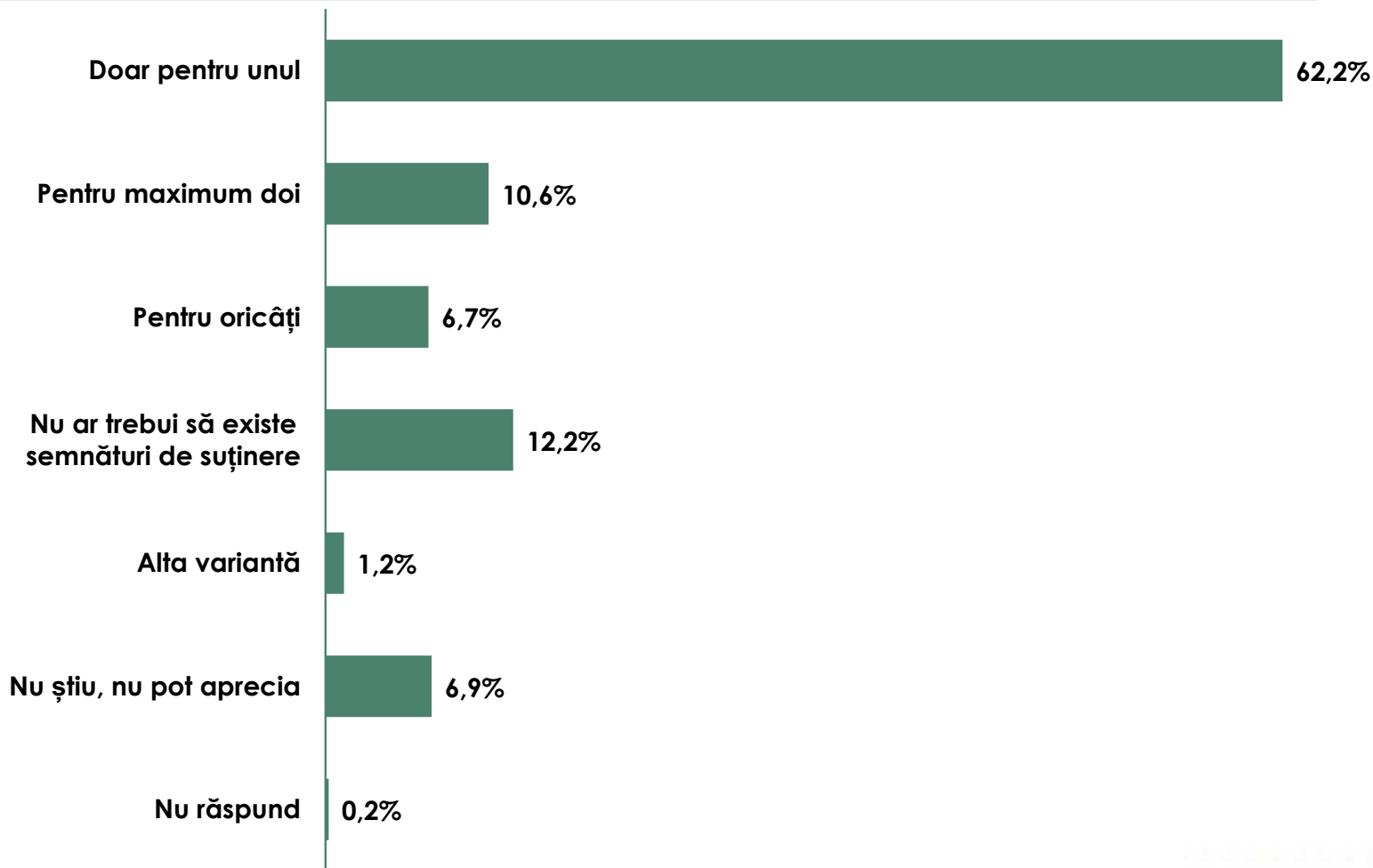
Ați semnat vreodată simultan pentru susținerea oficială a mai multor candidați la același rând de alegeri (doi sau mai mulți)?

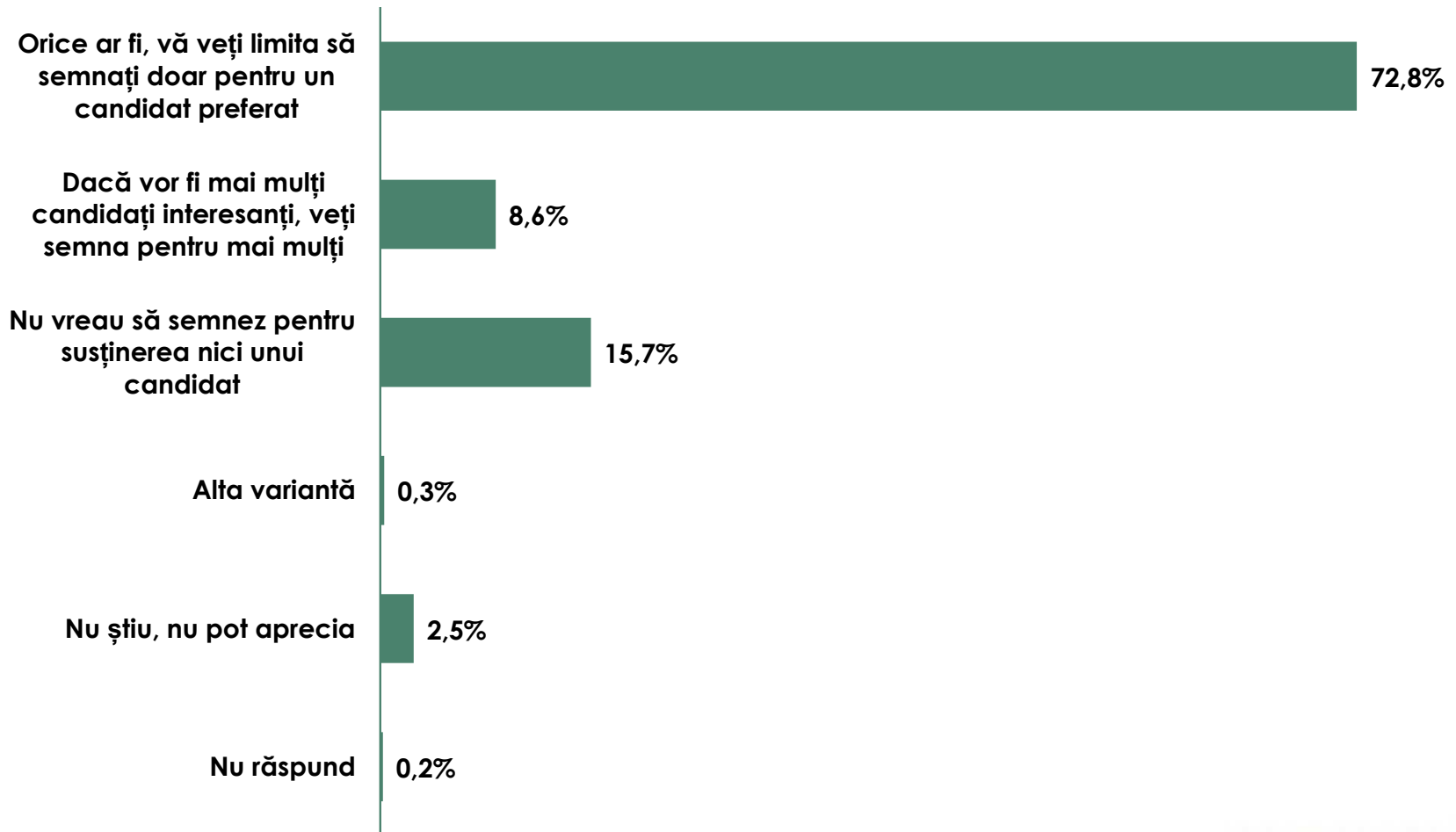
La același rând de alegeri, pentru maxim câți candidați permite legea de azi să semnați pentru susținere (pentru acele alegeri)? (răspuns liber, multiplu, recodificat)

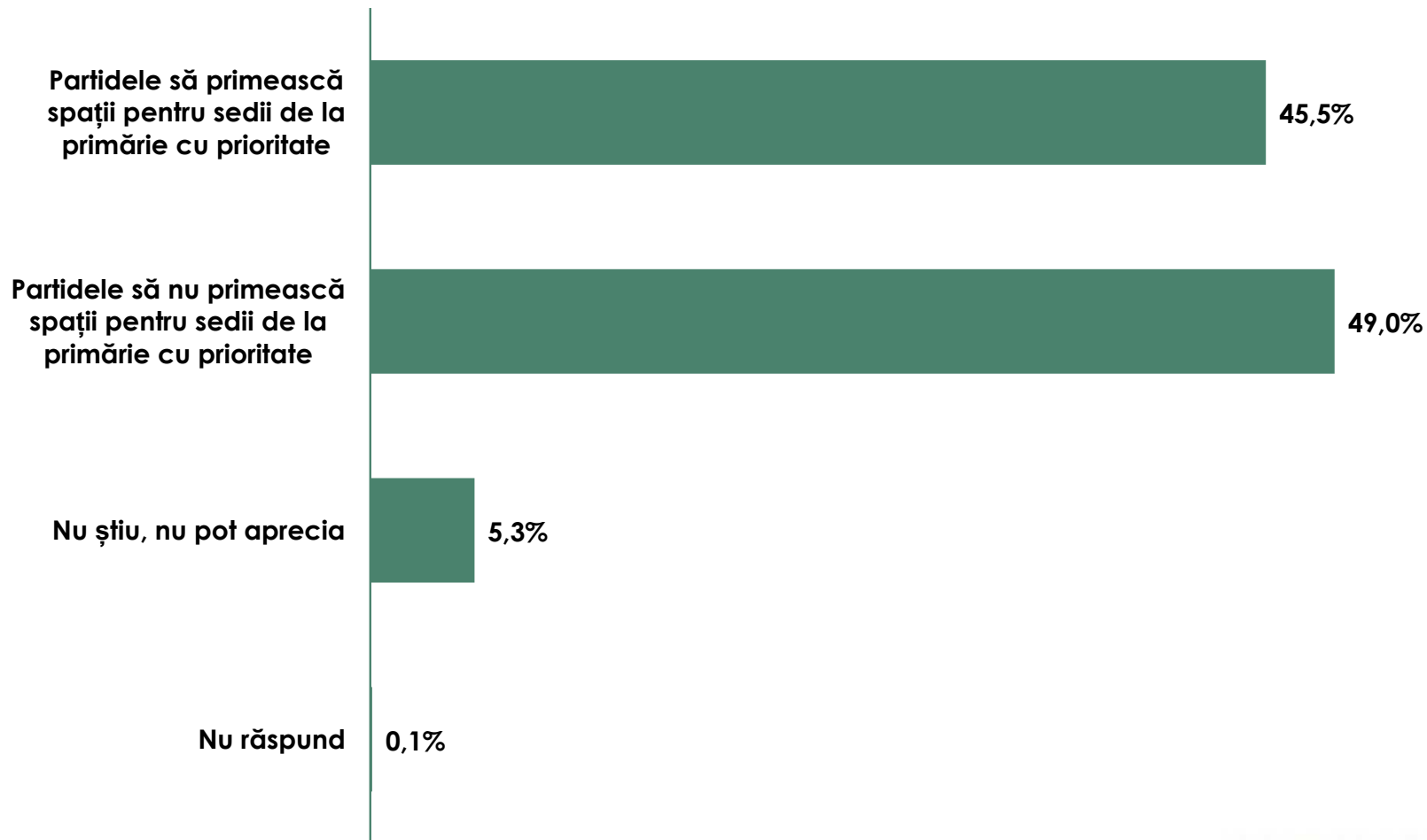
La un rând de alegeri pentru maximum câți candidați ar trebui să fie legal să semnați pentru susținere?

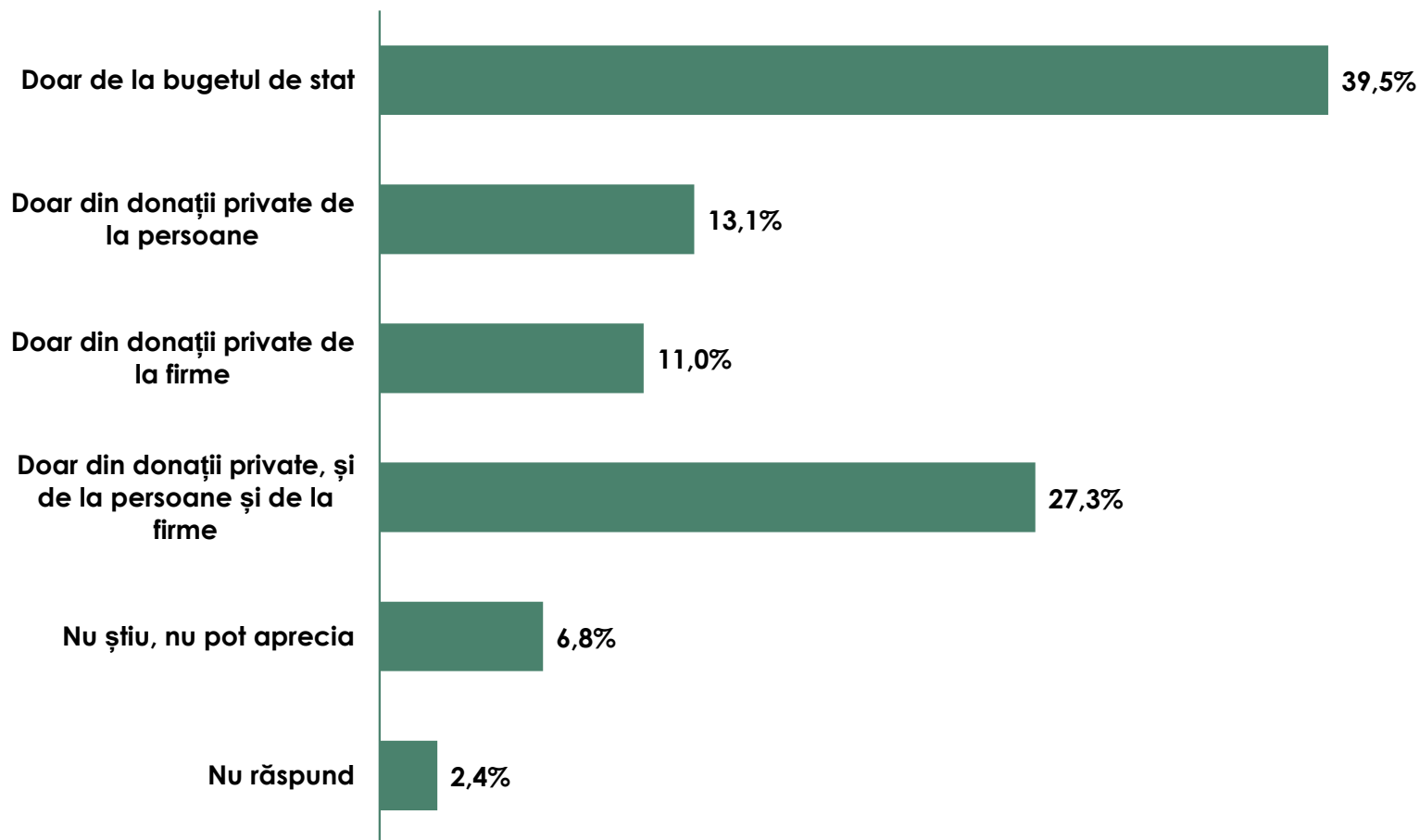
Dacă legea ar permite să semnați pentru susținerea mai multor candidați la același rând de alegeri, cum veți proceda?

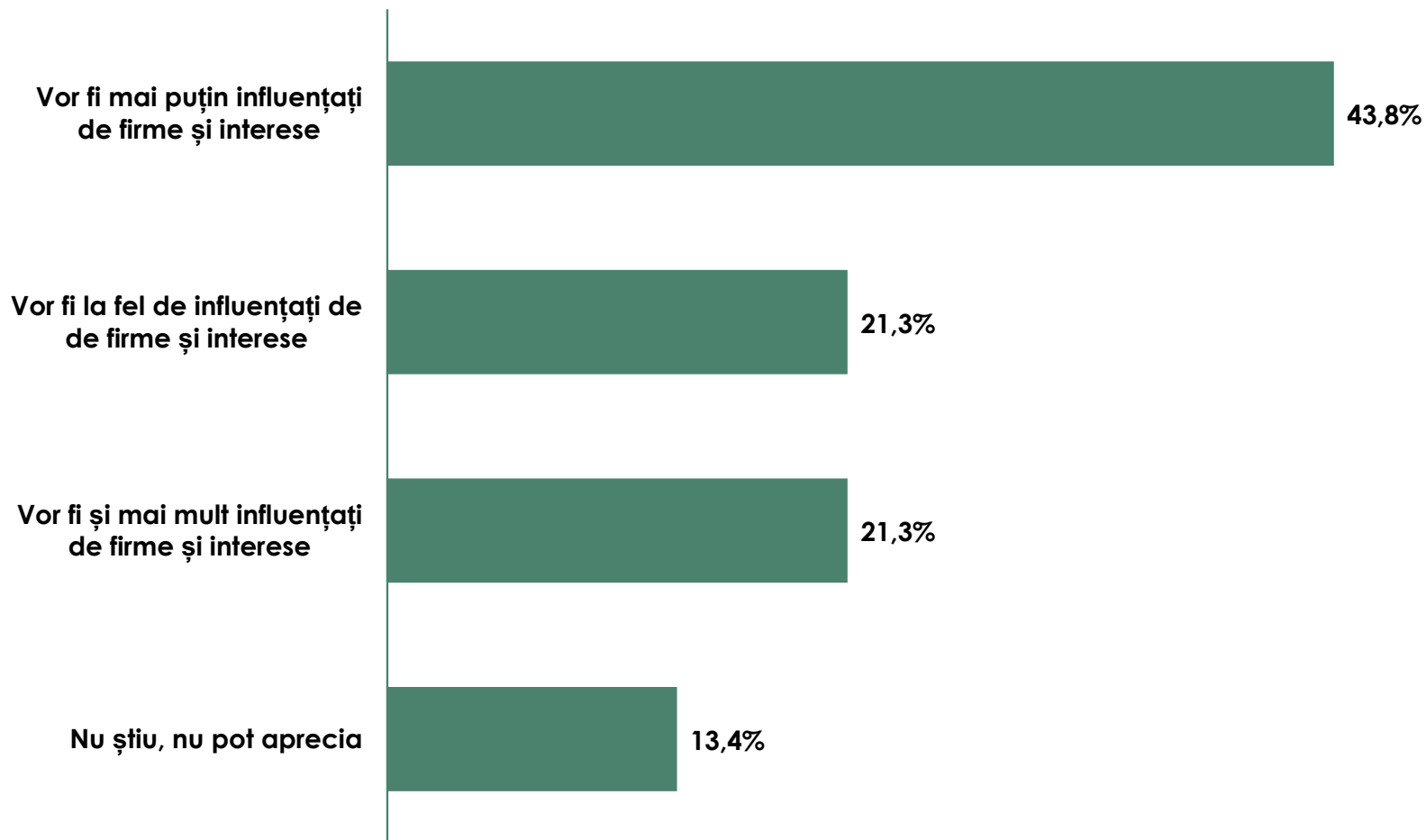
Care variantă vi se pare preferabilă?

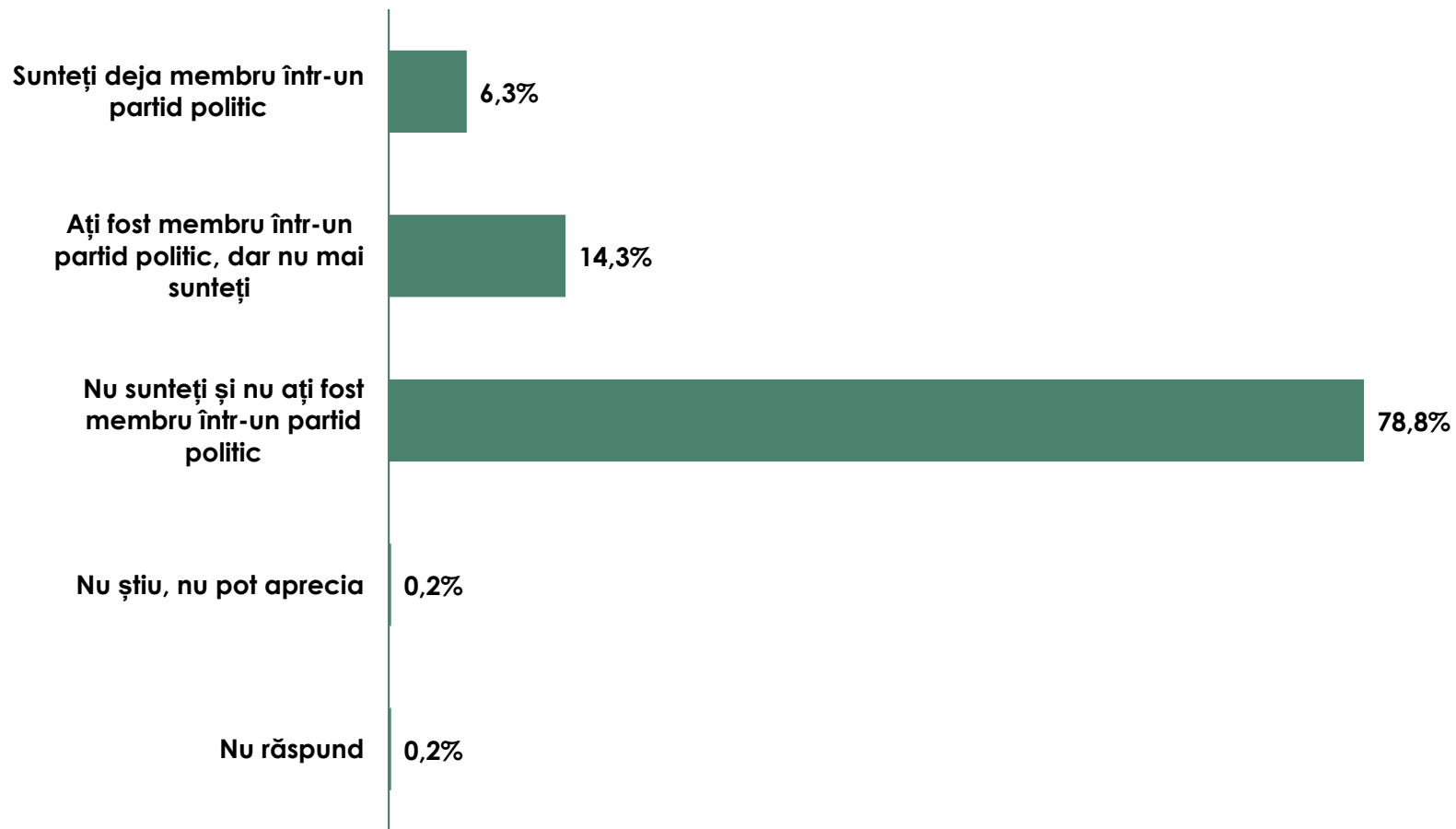
Ce surse de bani sunteți de acord să folosească candidații în campaniile electorale?

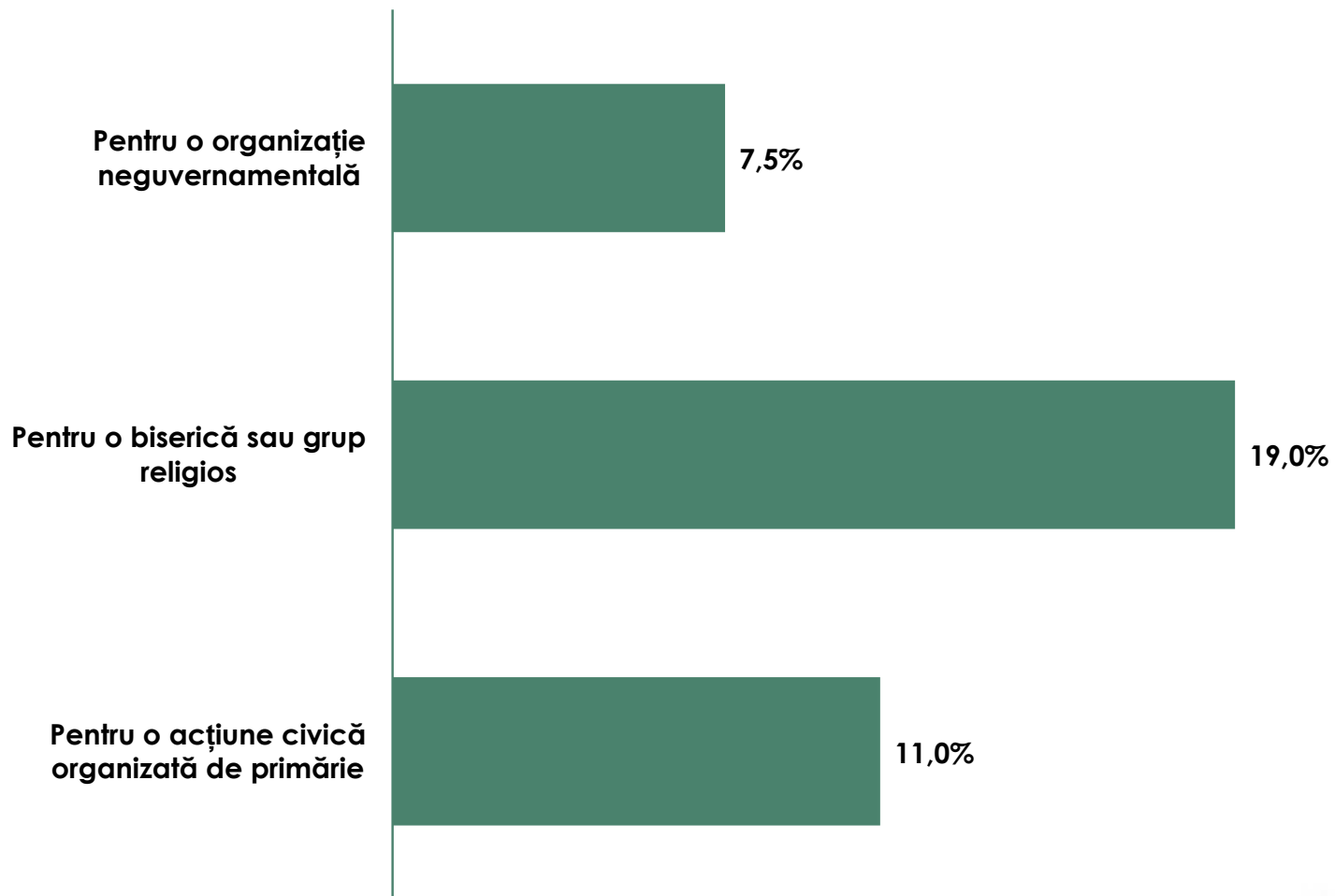
In cazul în care candidații vor fi obligați să cheltuiască doar bani de la stat în campanii electorale, vor fi influențați mai mult, la fel sau mai puțin de firme și interese de afaceri?

Ce situație vi se potrivește?

În ultimul an de zile ați prestat muncă neplătită (voluntară) pentru ... ?

ActiveWatch

Asociația Națională
a Birourilor de Consiliere
pentru Cetățeni

cere:

**Sfârșit.
Vă mulțumim.**

Proiect finanțat prin granturile SEE 2009-2014, în cadrul Fondului ONG în România. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009-2014. Pentru informații oficiale despre granturile SEE și norvegiene accesați www.eeagrants.org